

BASISCURSUS

WINDOWS 10

**MET ONLINE
OEFENINGEN**

ANTON JACOBSEN

A C A D E M I C S E R V I C E

Basiscursussen verschijnen bij Academic Service:

Basiscursus Access 2010
Basiscursus Access 2007
Basiscursus Access 2002
Basiscursus Apps ontwikkelen
Basiscursus ASP.NET
Basiscursus AutoCAD 2016 en LT 2016
Basiscursus AutoCAD 2015 en LT 2015
Basiscursus AutoCAD 2014 en LT 2014
Basiscursus AutoCAD 2013 en LT 2013
Basiscursus AutoCAD 2012 en LT 2012
Basiscursus AutoCAD 2011 en LT 2011
Basiscursus AutoCAD 2010 en LT 2010
Basiscursus Dreamweaver CS5
Basiscursus Dreamweaver CS4
Basiscursus Dreamweaver CS3
Basiscursus Dreamweaver 8
Basiscursus Dreamweaver MX 2004
Basiscursus Drupal
Basiscursus Excel 2013
Basiscursus Excel 2010
Basiscursus Excel 2007
Basiscursus Excel 2003
Basiscursus Excel 2002
Basiscursus Flash CS5/ActionScript
Basiscursus Flash CS4
Basiscursus Flash CS3
Basiscursus Flash 8
Basiscursus Flash MX 2004
Basiscursus Gamedesign
Basiscursus GIMP, Inkscape en Scribus
Basiscursus HTML 5
Basiscursus HTML 4.01
Basiscursus Illustrator CS4
Basiscursus Illustrator CS3
Basiscursus Illustrator CS2
Basiscursus InDesign CS4
Basiscursus InDesign CS3
Basiscursus InDesign CS2
Basiscursus JavaScript 1.5
Basiscursus Joomla! 3
Basiscursus Joomla! 1.6
Basiscursus Joomla! 1.5
Basiscursus jQuery
Basiscursus Office 365
Basiscursus Office 2013
Basiscursus Outlook 2013
Basiscursus Outlook 2010
Basiscursus Outlook 2007

Basiscursus Outlook 2003
Basiscursus Photoshop CS5
Basiscursus Photoshop CS4
Basiscursus Photoshop CS3
Basiscursus Photoshop 7
Basiscursus PHP 6
Basiscursus PHP 5.4 en mySQL
Basiscursus PHP 5
Basiscursus Pinnacle Studio 11
Basiscursus Pinnacle Studio 10
Basiscursus PowerPoint 2013
Basiscursus PowerPoint 2010
Basiscursus PowerPoint 2007
Basiscursus PowerPoint 2003
Basiscursus Project 2013
Basiscursus Project 2003
Basiscursus SEO & HTML5
Basiscursus SQL
Basiscursus SuSE Linux 10
Basiscursus Ubuntu 12.04
Basiscursus Ubuntu 10.04
Basiscursus Visio 2013
Basiscursus Visio 2010
Basiscursus Visual Basic 6.0
Basiscursus Windows 10
Basiscursus Windows 8.1
Basiscursus Windows 8
Basiscursus Windows 7
Basiscursus Windows Vista
Basiscursus Word 2013
Basiscursus Word 2010
Basiscursus Word 2007
Basiscursus Word 2003
Basiscursus XHTML 1.0
Basiscursus XML

Handboek Apps ontwikkelen
Handboek Excel 2013
Handboek Word 2013
Handboek Windows 8.1
Handboek Windows 10

Voor meer informatie en bestellingen:
www.academicservice.nl

Anton Jacobsen

Basiscursus Windows 10

Meer informatie over deze en andere uitgaven vindt u op www.academic-service.nl.

© 2015 Boom uitgevers Amsterdam
Academic Service is een imprint van Boom uitgevers Amsterdam.

Omslag en zetwerk: Landgraphics, Amsterdam

ISBN 978 94 6245 130 8
NUR 991

Alle rechten voorbehouden. Alle intellectuele eigendomsrechten, zoals auteurs- en databankrechten, ten aanzien van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Boom uitgevers Amsterdam en de auteur.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich te wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl). Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich te wenden tot de uitgever.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, kan voor de aanwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever deswege geen aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventueel voorkomende fouten en onvolledigheden.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the publisher's prior consent.

While every effort has been made to ensure the reliability of the information presented in this publication, Boom uitgevers Amsterdam neither guarantees the accuracy of the data contained herein nor accepts responsibility for errors or omissions or their consequences.

Inhoud

Inleiding	1
Hoofdstuk 1 Introductie Windows 10	7
1.1 Rol van Windows: besturingssysteem	7
1.2 Aanmelden en afmelden	9
1.3 Interface	16
1.4 Basistechnieken	23
Hoofdstuk 2 Windows 10 dagelijks gebruik	35
2.1 Het Bureaublad	35
2.2 De Taakbalk	37
2.3 Het scherm Start	44
2.4 Programma's starten en afsluiten	51
2.5 Werken met vensters	54
2.6 Takenlijst en meer bureaubladen	65
2.7 De Store en apps	68
Hoofdstuk 3 Werken met bestanden	73
3.1 Schijven, mappen en bestanden	73
3.2 Bestanden beheren	85
3.3 Zoeken	93
3.4 Comprimeren	97
3.5 Overige mogelijkheden	101
Hoofdstuk 4 Windows aanpassen aan uw persoonlijke voorkeuren	107
4.1 Instellingen voor het Bureaublad	107
4.2 Het scherm Start aanpassen	113
4.3 Account-instellingen	119
4.4 De Taakbalk aanpassen	124

Hoofdstuk 5	Windows 10 en internet	133
5.1	Internet	133
5.2	Beveiliging	134
5.3	Microsoft account	141
5.4	Browsen op het web	151
Hoofdstuk 6	De systeemconfiguratie	165
6.1	Systeem	167
6.2	Apparaten	171
6.3	Netwerk en internet	174
6.4	Persoonlijke instellingen	177
6.5	Accounts	180
6.6	Tijd en taal	184
6.7	Toegankelijkheid	186
6.8	Privacy	187
6.9	Bijwerken en beveiliging	192
6.10	Configuratiescherm	196
	Index	199

Inleiding

Met Windows 10 zet Microsoft een nieuwe standaard neer in de bediening van de personal computer. Daarnaast is Windows 10 ook beschikbaar voor tablets en mobiele telefoons. Windows 10 heeft nu op alle systemen dezelfde opbouw en dezelfde 'look and feel'. Voor de gebruikers van Windows 7 (en oudere versies) is er een gemoderniseerd Windows (Start) menu. Voor de gebruikers van Windows 8 en 8.1 zijn de tegels herkenbare elementen die behouden blijven.

Voor u als gebruiker wordt het eenvoudiger om met de verschillende soorten apparaten – pc, tablet, telefoon – om te gaan, immers de bediening is voor een groot deel identiek.

Naast een aantal nieuwe zaken heeft Windows 10 natuurlijk ook de verbeteringen die met eerdere Windows versies in gang zijn gezet, verder uitgebouwd. Zo is het relatief eenvoudig om extra apparatuur aan te sluiten op uw computer. Denk hierbij onder andere aan uw digitale camera, extra opslagruimte, de printer enzovoort.

Windows 10 sluit in hoge mate aan bij de trend om meer en meer online (via internet) te doen. Zo is er standaard voorzien in een e-mailprogramma, online-opslag middels Microsoft OneDrive en is de zoekfunctie internet-georiënteerd. Mede vanwege deze integratie met internet is in dit boek een hoofdstuk over internet opgenomen.

Bij het schrijven van dit boek is gebruikgemaakt van de Nederlandstalige versie Windows 10 Pro. Hoewel de verschillende Windows 10 versies in details van elkaar verschillen merkt u daar in de praktijk weinig tot niets van. Bovendien komt Microsoft continu met updates die ervoor kunnen zorgen dat bepaalde opties na het schrijven van dit boek gewijzigd zijn.

Voor wie is dit boek bedoeld

De basiscursus Windows 10 is bedoeld voor mensen die snel de basisbeginselen van het werken met Windows 10 onder de knie willen krijgen. Hierbij richt het boek zich met name op de particuliere (thuis)gebruiker.

Op basis van de met dit boek verkregen basiskennis zult u waarschijnlijk sneller en soepeler leren omgaan met de programma's die u op uw computer of tablet wilt gaan gebruiken.

Met Windows 10 wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen Windows op tablets en Windows op pc's. Met Windows op de mobiele telefoon zijn er nog wel kleine verschillen, die samenhangen met het verschil tussen een telefoon en een pc of tablet. Daarnaast wordt Windows 10 ook gebruikt als besturingssysteem voor Microsoft HoloLens en een Microsoft Smart TV (Surface Hub). Microsoft ziet voor Windows ook een zonnige toekomst in andere apparaten, maar daar is nog te weinig van bekend (zomer 2015) om uitspraken over te kunnen doen. Deze basiscursus richt zich op de tablet/pc-versie van Windows 10.

Uitgangspunt van deze basiscursus is ook dat veel lezers van dit boek al meer of minder ervaring hebben in het werken met computers in het algemeen en Windows-computers in het bijzonder. Het werken met vensters, pictogrammen en muis is niet wezenlijk anders dan bij de introductie hiervan in 1990. De met Office 2007 geïntroduceerde bediening met het lint (ribbon) is op veel plaatsen doorgevoerd.

De in Windows 8 geïntroduceerde actiebalk is behouden in de moderne apps. In een aantal gevallen is daar een menu aan toegevoegd.

Het gebruik van dit boek

De oefeningen in dit boek zijn bedoeld om duidelijkheid te geven en handigheid te krijgen in de érvóór behandelde theorie. Het is niet noodzakelijk om de oefeningen uit te voeren, maar u zult de theorie er wel beter door begrijpen en kunnen onthouden.

Hoewel u in Windows opdrachten op veel verschillende manieren kunt uitvoeren, is er in dit boek voor gekozen om de meest algemene manier uit te leggen.

Soms staat er nog een extra manier die in bepaalde situaties handiger of sneller kan zijn.

Namen van knoppen, schermonderdelen, opties, dialoogvensters en knoppen worden **in dit lettertype** weergegeven.

Toetsen die ingedrukt moeten worden staan aangegeven met de gebruikelijke naam, zoals Enter of Tab of Esc. Ze worden in de tekst weergegeven **in dit lettertype**. Als er twee toetsen tegelijk ingedrukt moeten worden is dat aangegeven met een plusteken ertussen. U moet dus bij **Ctrl+b** de **Ctrl**-toets indrukken en ingedrukt houden terwijl u daarna op de **b** drukt. Vervolgens laat u beide toetsen los.

Tekst die u ergens in moet typen, wordt weergegeven **in dit lettertype**. Gebruik eventueel de studiewijzer om te bepalen hoe u dit boek het beste kunt gebruiken.

1. Introductie Windows 10

In het eerste hoofdstuk, Introductie, staan we stil bij de rol van Windows en de verschillende Windows-elementen. Dit begint met het aanmelden. Daarna beschrijven we de interface, de manier waarop Windows zich aan u presenteert. U leert de basistechnieken voor het gebruik van Windows.

2. Windows in het dagelijks gebruik

In dit hoofdstuk leert u de technieken die u nodig heeft bij het dagelijks gebruik van Windows. Het Bureaublad en scherm Start worden uitgelegd. Het starten, afsluiten van programma's en het overschakelen naar andere programma's worden besproken, net als het werken met soorten vensters. De Windows Store wordt geïntroduceerd, inclusief het aanschaffen en installeren van apps.

3. Werken met bestanden

Bij alles wat u met uw computer doet heeft u te maken met bestanden en folders. Het is dan ook erg belangrijk om goed te weten hoe u uw bestanden kunt beheren. De oefeningen in dit hoofdstuk leren u bestanden efficiënt te beheren.

4. Windows aanpassen aan uw persoonlijke voorkeuren

Standaard geïnstalleerd is Windows uitstekend bruikbaar, maar uw systeem wordt natuurlijk pas een Persoonlijke Computer als u Windows aanpast naar eigen inzicht en voorkeur. Niet de standaardachtergrond, maar uw achtergrond, uw veelgebruikte applicaties op de taakbalk en uw programma's in Start.

5. Windows 10 en internet

Internet is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven. Windows 10 bevat dan ook de nodige functies om uw online-leven veiliger en makkelijker te maken. In Hoofdstuk 5 gaan we hier dieper op in. Hier worden ook de nieuwe internetbrowser Edge en OneDrive geïntroduceerd.

6. De systeemconfiguratie

In het laatste hoofdstuk van dit boek gaan we in op een aantal functies binnen de systeemconfiguratie. Naast het beheren van uw systeem vindt u hier ook de uitleg over het aansluiten van een printer, het maken en verwijderen van extra gebruikersaccounts, het instellen van datum, tijd, taal en regio. Kortom, configuratie-opties die u niet dagelijks, maar toch regelmatig zult gebruiken.

Studiewijzer

Hier enkele suggesties voor het gebruik van dit boek.

- Lezers die nog weinig of geen Windows-ervaring hebben.

Ervan uitgaand dat Windows al op uw pc is geïnstalleerd, begint u met hoofdstukken 1 en 2, waarin staat hoe u de computer start en u aanmeldt. Ga daarna verder met de volgende hoofdstukken en doe vooral ook de oefeningen die na de theorie staan. Daarna moet u gewoon met uw pc gaan werken om de kennis echt in de vingers te krijgen.

- Lezers die al ervaring hebben met een eerdere versie van Windows.

In de hoofdstuk 1 en 2 komen zaken aan de orde die u waarschijnlijk al kent. Blader ze door om eventuele verschillende met de Windows-versie die u al kent te zien. Hoofdstuk 3 is vrijwel identiek aan bestandsbeheer in vorige versies, al maakt u hier kennis met de bediening met het lint. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk staan wellicht wat nieuwere opties. Hoofdstuk 4 en 5 zijn grotendeels anders dan u gewend bent met een oudere versie. Ook de systeemconfiguratie van hoofdstuk 6 is met de nieuwe interface behoorlijk vernieuwd.

- Lezers die belangstelling hebben voor een bepaald onderwerp.

Bekijk de inhoudsopgave of de uitgebreide index en lees die onderdelen waarover u meer wilt weten.

Tot slot

Bij sommige oefeningen in dit boek worden bestanden gebruikt die u kunt downloaden via de pagina bij dit boek op www.academicsservice.nl.

Dit boek is geschreven met een van de eerste versies van Windows 10. De verwachting is dat er na enkele updates nog wel het een en ander gewijzigd zal worden. Mochten bepaalde onderwerpen in dit boek daardoor sterk verouderen, dan zult u op genoemde website aanvullingen op dit boek vinden.

1 Introductie Windows 10

Dit hoofdstuk begint met een korte uitleg wat Windows is. Wat kunt u ervan verwachten en wat juist niet? Na het aan- en afmelden volgt een overzicht van de interface, de manier waarop programma's zich aan u presenteren en de manier waarop u opdrachten geeft aan de computer. Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de basistechnieken voor muis, touchscreen en toetsenbord.

1.1 Rol van Windows: besturingssysteem

Windows 10 is een computerbesturingssysteem (Engels: Operating System of kortweg OS). Het besturingssysteem van de computer maakt het mogelijk dat andere programma's op uw computer kunnen werken. Bij het starten van uw computer worden een aantal processen doorlopen. Deze processen zijn onderdeel van de BIOS (Basic Input Output System) of de nieuwere UEFI (Unified Extensible Firmware Interface).

De laatste stap in deze processen is het laden van het besturingssysteem. Het besturingssysteem zorgt ervoor dat programma's gebruik kunnen maken van systeembronnen, zoals het werkgeheugen, het toetsenbord, de muis, het beeldscherm, de processor, enzovoort.

Hoewel Windows 10, net als andere besturingssystemen, een aantal programma's meeleverd, blijft de hoofdtaak van het besturingssysteem het effectief en stabiel laten samenwerken van de verschillende componenten van uw computer. Verwacht dus niet te veel van de standaard (gratis) meegeleverde software.

1.1.1 Wat kunt u van Windows 10 verwachten?

Zoals hierboven al is aangegeven is Windows 10 een besturingssysteem. Er wordt standaard een aantal programma's meegeleverd, maar over het algemeen is de functionaliteit daarvan beperkt. Als besturingssysteem bevat Windows 10 natuurlijk een uitgebreide hulpset om uw systeem te configureren. Ook bestandsbeheer is in het systeem voorzien, evenals het beheer van gebruikersaccounts en de daaraan gekoppelde toegang tot de computer. De primaire beveiliging is een onderdeel van Windows 10, maar het gebruik van uitgebreidere beveiligingssoftware wordt aanbevolen. Daarnaast komt Windows 10 met een set toepassingen, onderverdeeld in apps en programma's.

Apps zijn inmiddels heel gebruikelijk op mobiele telefoons (smartphones) en tablets. Met een smartphone kunt u uiteraard bellen en vaak heeft hij ook een wekkerfunctie, maar met een app kunt u er extra functionaliteit aan toevoegen. Denk daarbij aan het plannen van een reis met het openbaar vervoer, het bekijken of er buien op komst zijn of files op de wegen en (op een tablet) het lezen van een e-book. Apps schaft u aan via een speciale winkel hiervoor. Voor Windows 10 is dat de Store. De prijzen zijn afhankelijk van de leverancier, maar u kunt ook gratis apps aanschaffen.

Windows 10 komt met een aantal gratis apps. In dit boek worden niet alle apps besproken, maar enkele basisvaardigheden voor het werken met apps komen wel aan de orde.

Figuur 1.1 Overzicht van tegels van apps in het scherm Start

Naast deze apps beschikt Windows 10 over een uitgebreide set van gereedschappen voor systeembeheer en enkele accessoires. Accessoires zijn eenvoudige programma's voor bijvoorbeeld tekstverwerken, rekenen en tekenen. Voor dit boek zullen we ook hier een doelgerichte selectie uit maken, niet met als doel om u

alle kneepjes van deze programma's te leren, maar met als doel om u te leren soepel met uw systeem te kunnen werken.

1.1.2 Wat kunt u niet verwachten

Windows 10 is bedoeld om programma's te laten samenwerken. Hoewel in het dagelijks spraakgebruik Windows vaak gelijkgesteld wordt aan sommige van deze programma's, vormen de echt professionele programma's (zoals Microsoft Office met Word, Excel en PowerPoint) geen onderdeel van het besturingssysteem.

Zo bevat uw Windows 10 systeem wel een programma om teksten mee te bewerken, maar dat is dus geen professionele tekstverwerker zoals Microsoft Word. Windows 10 heeft ook mogelijkheden om foto's te bekijken en te bewerken, maar een echt fotoprogramma als Adobe Photoshop kan veel meer.

Kortom, hoewel een besturingssysteem als Windows 10 een absolute noodzaak is voor de computer om te kunnen werken, is het te verwachten dat u, na het starten van de computer, zo snel mogelijk het programma (ook toepassing of applicatie genoemd) start waarmee u echt wilt gaan werken.

1.2 Aanmelden en afmelden

Windows werkt met gebruikersaccounts zodat het mogelijk is om één pc met meerdere mensen te gebruiken. Aan een account zijn diverse instellingen gekoppeld, zodat u geen last heeft van de voorkeursinstellingen van een ander account. Ook bestanden zijn per account gescheiden.

Met Windows 10 gaat Microsoft nog een stapje verder door u te vragen om een Microsoft account te gebruiken. Let wel: dit is niet verplicht, alleen aanbevolen. Het gebruik van een Microsoft account is wel verplicht wanneer u apps wilt downloaden vanuit de Store.

Apps zijn kleine programma's die in de Store aangeschaft kunnen worden: gratis of tegen betaling. Meer over de Store vindt u in paragraaf 2.7.

1.2.1 Microsoft Account

Bij Windows 10 meldt u zich aan met een Microsoft account. Een Microsoft account is een bij Microsoft geregistreerd emailadres. Microsoft gebruikt dit emailadres als inlognaam voor uw pc en verschillende internetdiensten van Microsoft. Zo krijgt u de beschikking over gratis opslag bij de internetdienst OneDrive (opslagruimte in de Cloud).

U kunt ieder bestaand emailadres gebruiken, maar let op: het wachtwoord van uw internetprovider en uw Microsoft-accountwachtwoord worden niet gesynchroniseerd. Wat dat betreft kunt u het Microsoft account vergelijken met een account bij een webwinkel: uw emailadres is uw inlognaam en daar hoort een voor die website door u ingesteld wachtwoord bij.

Wilt u Windows gebruiken zonder Microsoft account, dan kan dat. U maakt dan een lokaal account aan. Het is dan echter niet mogelijk om apps te downloaden in de Store. Ook met Windows meegeleverde apps, zoals mail, zullen niet of niet volledig werken.

U kunt op ieder moment het account dat u gebruikt om u aan te melden koppelen aan een Microsoft account of een Microsoft account omzetten in een lokaal account.

In dit boek gaan we ervan uit dat u Windows al op uw computer hebt geïnstalleerd en gebruikmaakt van een Microsoft account.

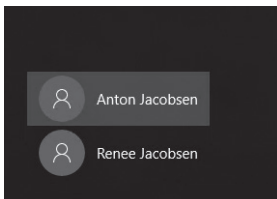
1.2.2 Aanmelden

Nadat uw computer gestart is, verschijnt een afbeelding op het scherm. Daarop staan datum, tijd, batterijstatus en netwerkstatus. Dit wordt ook wel het vergrendelingscherm genoemd.

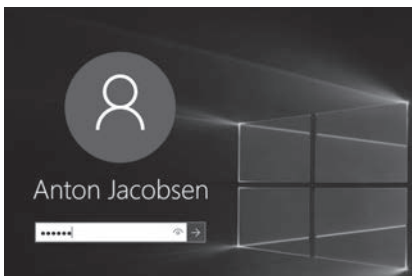
Figuur 1.2 Het vergrendelingsscherm (de afbeelding kan verschillen): klaar voor de start...

Met een druk op een willekeurige toets verschijnt het scherm om u aan te melden. Termen hiervoor zijn login-scherm, aanmeldscherm of inlogscherm. Zijn er op de pc meerdere gebruikers bekend, dan worden de gegevens van de laatste gebruiker weergegeven om direct te kunnen inloggen. Linksonder in het scherm staat een lijst met alle bekende gebruikers.

Figuur 1.3 Bij meerdere gebruikers op een pc moet u de juiste gebruiker kiezen

Na het kiezen van een gebruiker verschijnt het inlogscherm. Hier moet u uw wachtwoord opgeven en met het pijltje naar rechts (of met **Enter**) aangeven dat u verder wilt.

Figuur 1.4 Het aanmeldscherm met het veld voor de invoer van het wachtwoord

Wachtwoorden zijn hoofdlettergevoelig (Engels: case sensitive). Mocht u de **CapsLock** (hoofdletters vast) aan hebben staan, dan verschijnt er een waarschuwing in beeld. Mocht u twijfelen aan uw invoer wijs dan met de muis op het oogje dat erachter staat en druk de linkermuisknop in. Zolang de muisknop ingedrukt is, blijft de invoer leesbaar op het scherm.

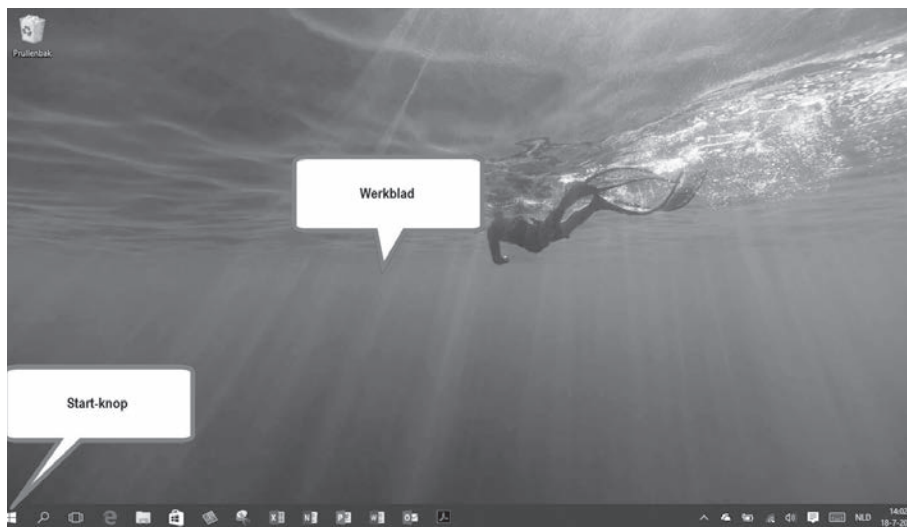

Figuur 1.5 Het ingevoerde wachtwoord kan leesbaar gemaakt worden

Het is mogelijk dat er ook op andere manieren dan met een wachtwoord aangemeld kan worden. Meer hierover in paragraaf 6.5.2.

Na het aanmelden verschijnt het Bureaublad.

Figuur 1.6 Zo kan het Bureaublad eruitzien

1.2.3 Afmelden

Wanneer u wilt stoppen kunt u direct u computer uitschakelen, maar als er meer gebruikers zijn aangemeld is het beter dat die zich allemaal afmelden. Bij het afmelden blijft de pc aan zodat een ander zich kan afmelden.

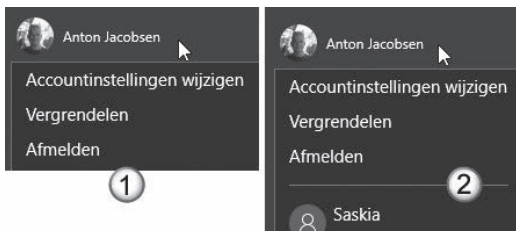
Het afmelden doet u vanuit het Start-menu.

- Klik met de linkermuisknop op de **Start-knop** linksonder om in het scherm **Start** te komen.
- Nu kunnen er twee situaties zijn:
 - Het scherm **Start** vult het hele scherm. (zie figuur 1.7 rechts)
Klik met de linkermuisknop op de 3 streepjes linksboven om een extra lijst op het scherm te krijgen. Bovenaan in de lijst staat uw accountnaam.
 - Het scherm **Start** neemt niet het hele scherm in: uw accountnaam staat links bovenaan de lijst. (zie figuur 1.7 links)
- Klik met de linkermuisknop op uw accountnaam en dan op **Afmelden**.

Figuur 1.7 De knop Aan/uit bij niet volledig (links) en wel volledig scherm Start

Een andere optie die u hier tegenkomt is **Vergrendelen**. Hiermee sluit u het scherm en toetsenbord af. Handig als u uw pc even alleen moet laten en geen ‘inbrekers’ wilt!

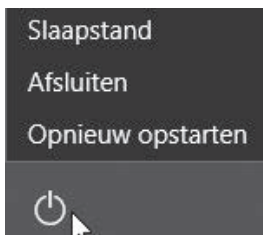

Figuur 1.8 Menu om u af te melden: (1) als er maar één account is en bij (2) de situatie als er meer accounts zijn

1.2.4 Computer uitschakelen

Wanneer u bent afgemeld is de computer nog niet afgesloten. Dat regelt u als volgt:

- Schakel over naar **Start** (klik dus op de **Start-knop** als u daar nog niet bent).
- Klik op **Aan/Uit**. Afhankelijk van de instelling van het scherm start ziet die er iets anders uit.
- Kies **Afsluiten**.

Figuur 1.9 De mogelijkheden van de knop Aan/uit

Nu wordt uw computer helemaal uitgeschakeld. Wat betekenen de verschillende opties bij de **Aan/uit**?

<i>Opdracht</i>	<i>Betekenis</i>
Slaapstand	In de slaapstand worden zoveel mogelijk processen afgesloten. De pc komt in een ruststand waarbij minimaal energie verbruikt wordt. Voordeel van de slaapstand boven het volledig uitzetten van de pc is het sneller opstarten. Een nadeel is dat, hoewel gering, er toch energieverbruik is. Bij een laptop zal de batterij dus uiteindelijk toch leeg raken. Bij het starten vanuit de slaapstand moet opnieuw het gebruikerswachtwoord worden ingevoerd.
Afsluiten	Bij het afsluiten van het systeem worden alle toepassingen en Windows zelf afgesloten. Bij toepassingen waar bestanden in geopend zijn die nog niet zijn opgeslagen, zal hier over het algemeen om gevraagd worden. Eventueel gereedstaande Windows Updates worden uitgevoerd. Daarna wordt de pc volledig uitgeschakeld. Als er nog andere gebruikers zijn aangemeld verschijnt hierover een melding.
Opnieuw opstarten	Hiermee wordt de computer afgesloten en direct daarna weer gestart. Kleine problemen willen nog wel eens opgelost worden met een herstart van de pc. Deze softwarematige optie is beter voor uw computer dan het fysiek uitzetten en snel weer aanzetten. Met het opnieuw opstarten van het systeem worden ook de gereedstaande Windows Updates uitgevoerd. Bij het opnieuw opstarten moet opnieuw worden ingelogd.

Tabel 1.1 Overzicht van de mogelijkheden bij de knop Afsluiten

Oefening 1 Computer aanzetten, inloggen en afmelden, uitschakelen

In deze oefening gaan we ervan uit dat u al weet hoe u omgaat met het toetsenbord en de muis. Meer informatie hierover vindt u in paragraaf 1.4

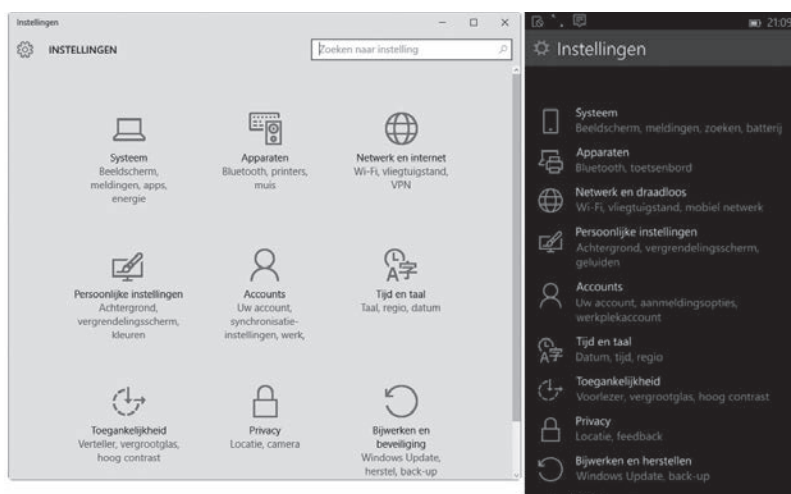
1. Zet uw computer aan en wacht tot het startscherm verschijnt.
2. Druk op een willekeurige toets voor het inlogscherm.
3. Als er meer accounts zijn, klik dan op uw account.
4. Voer het wachtwoord in. Klik nog niet op het pijltje en druk ook nog niet op **Enter!** Klik op het oogje achter dit vak. U ziet zolang u de muisknop ingedrukt houdt de getypte tekst.

5. Klik op het pijltje **Aanmelden** of druk op **Enter**. Het Bureaublad verschijnt.
6. Klik linksonder op de **Start-knop** om over te schakelen naar het scherm Start.
7. Wat ziet u linksboven: uw gebruikersnaam of drie horizontale streepjes? Ziet u drie streepjes klik er dan op met uw linkermuisknop.
8. Klik op uw gebruikersnaam en kies **Afmelden**.
9. Meld uzelf weer aan.
10. Nu gaat u de pc uitschakelen: klik op de **Start-knop** en kies **Aan/uit > Afsluiten**.
11. Wilt u verdergaan, start dan weer uw pc en meld u dan opnieuw aan.

1.3 Interface

De gebruikersinterface – de Engelse term is user interface, ook wel afgekort als UI – is de manier waarop de interactie tussen de pc en de gebruiker plaatsvindt: de manier waarop we programma's zien op het scherm en de manier waarop we opdrachten geven aan de computer. In oudere versies werden de programma's via het Bureaublad in vensters aangeboden. Opdrachten werden gegeven met menu's en opdrachtknoppen.

Windows 10 combineert de nieuwe gebruikersinterface (van Windows 8) met de bureaublad-interface van de eerdere Windows versies. Hiermee kan dezelfde Windows-versie zowel met de muis als met een aanraakscherm (touchscreen) eenvoudig bediend worden. Ook op andere apparaten (devices) als tablets en smartphones is de bediening hiermee vrijwel hetzelfde.

Figuur 1.10 De interface op een pc (links) en smartphone (rechts) vertonen veel overeenkomsten

1.3.1 Bureaublad

Windows start standaard op met het bureaublad. Dat is de naam van de werkruimte op uw scherm. Het bureaublad bevat verschillende onderdelen, die hier kort zullen benoemen en waar we verderop in dit boek uitgebreider op in zullen gaan.

De Bureaublad-interface van Windows 10 lijkt als twee druppels water op die van eerdere versies van Windows.

Op het Bureaublad vinden we een aantal elementen.

Figuur 1.11 Het Windows 10 Bureaublad

- Het werkblad
Het grootste deel van het scherm wordt gevuld door het werkblad. Hier komen de vensters van de programma's. De achtergrondafbeelding die op het Bureaublad staat, kunt u naar eigen inzicht wijzigen (zie paragraaf 4.1.3). Op het Bureaublad (de Engelse term is desktop) kunnen pictogrammen geplaatst worden om toepassingen te starten of bestanden te openen. Een voorbeeld hiervan is de Prullenbak (7).
- De Taakbalk (1)
Het onderste deel van het scherm is de **Taakbalk**. Deze bestaat uit een aantal onderdelen:
 - **Start-knop** (2) (of Windows-knop)
Met deze knop roept u het scherm **Start** op (soms wordt dit Start genoemd en soms Start-menu: in dit boek noemen we het "Start" of "scherm Start").

- **Zoeken in Windows (3):**
Als tweede knop ziet u een vergrootglas of een zoekvak (afhankelijk van een instelling van de Taakbalk). Klik erop en typ wat u zoekt. Dat zoeken gebeurt op uw eigen pc (naar programma's en bestanden) en op internet. Hiervoor wordt het nieuwe onderdeel Cortana gebruikt (voor meer informatie hierover zie de infotip in paragraaf 2.2.2).
- Knop **Taakweergave (4)**
Wilt u weten welke taken (programma's) er allemaal actief zijn, dan kunt dit pictogram gebruiken om een takenoverzicht te zien.
- Programmapictogrammen (5)
Rechts van de **Start-knop** staan pictogrammen voor programma's. De pictogrammen van actieve programma's zijn onderstreept. Door programma's aan de Taakbalk vast te maken kunnen ze snel (met één muisklik) gestart worden. Wijs op een pictogram om de naam ervan te bekijken.
- Systeemvak (6)
Helemaal rechts vindt u het systeemvak met pictogrammen. Hierover meer in paragraaf 2.2.5.

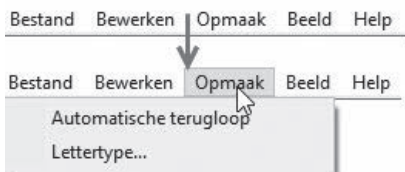
1.3.2 Menu's in Windows 10

Opdrachten geven aan de pc gebeurt op verschillende manieren, onder andere met menu's. Windows 10 kent een aantal verschillende typen menu's. Deels zijn deze een erfenis uit het verleden, maar met de integratie van Windows 10 voor pc, tablets en smartphones is daar een nieuw type menu aan toegevoegd.

Hoewel de menu's verschillen van uiterlijk en opbouw, dienen ze hetzelfde doel: eenvoudige en georganiseerde toegang tot de mogelijkheden van de software waarmee u aan het werk bent.

De menu's verschijnen soms al wanneer u de muisaanwijzer naar een bepaalde positie op het scherm verplaatst (drop-down), andere verschijnen als u op de rechtermuisknop klikt (pull-down) en weer andere zijn permanent binnen de toepassing beschikbaar.

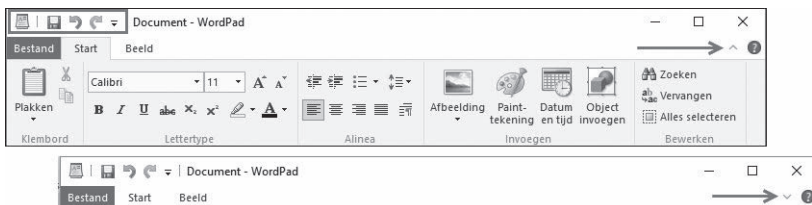
- **De klassieke menubalk.** Dit menu is permanent beschikbaar. Welke opties weergegeven worden hangt natuurlijk van de toepassing af. Afspraak is dat de optie **Bestand** (Engels: File) altijd links staat en **Help** altijd rechts. Door op één van de woorden in deze menubalk te klikken klappt er een lijst met opties open.

Figuur 1.12 Het klassieke menu (bijvoorbeeld in het Kladblok)

- **Het lint** (Engels: Ribbon). Met Office 2007 heeft Microsoft een variant op de klassieke menubalk geïntroduceerd: het lint. Op de bovenste regel van het lint staan de kernbegrippen (**Bestand** staat wederom uiterst links), maar in plaats van een naar beneden klappende lijst met opties is er nu een horizontale balk met opties in de vorm van tabbladen (**Bestand** is een uitzondering, want daar verschijnt een gehele pagina met mogelijkheden). Het voordeel van het lint is dat de veelgebruikte opties (in **Start**) in beeld blijven en dus snel toegankelijk zijn. Aangezien het lint wel een redelijk deel van het venster van een toepassing kan vullen is het mogelijk om het lint dicht te klappen. U gebruikt hiervoor de naar boven of beneden wijzende driehoek aan de rechterkant in het lint (pijl in figuur 1.13).

Boven het lint staan enkele knoppen die snel toegankelijk zijn. Daarom heet die balk ook **Werkbalk Snelle Toegang** (omkaderde gedeelte).

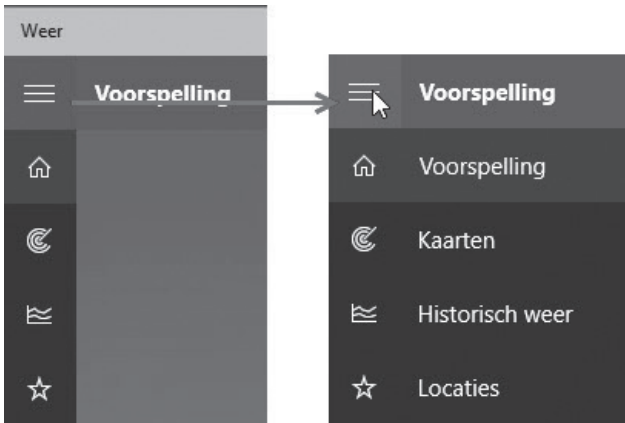
Figuur 1.13 Het lint van Wordpad in zijn geheel (bovenaan) en samengevouwen (onderaan). Het omkaderde deel is de werkbalk Snelle toegang

- **De actiebalk van de nieuwe interface.** Dit type menu is geïntroduceerd in Windows 8 en is in Windows 10 nog beschikbaar bij een groot aantal apps die vanuit de Store kunnen worden geïnstalleerd. De actiebalk komt onderaan en/of bovenaan het scherm als er met een app gewerkt wordt en is contextgevoelig. Dat betekent dat er andere opties kunnen staan afhankelijk van de app en de situatie. De actiebalk bestaat dus alleen in de moderne apps.

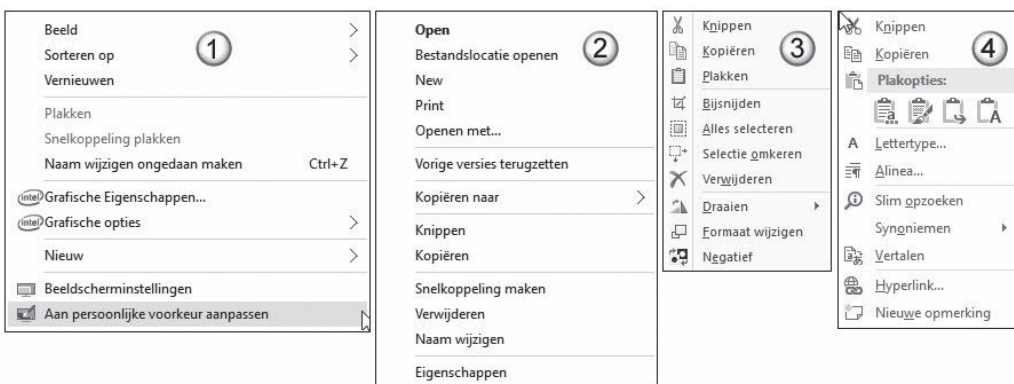
Figuur 1.14 Actiebalk in de nieuwe interface (hier in Mail)

- **Het “Hamburger-menu”.** Steeds vaker wordt het zogenaamde “Hamburger-menu” gebruikt: u ziet drie horizontale streepjes (waaraan het menu zijn populaire naam Hamburger-menu te danken heeft) en als u erop klikt verschijnt een menu. In het scherm Start bent u dat wellicht al tegengekomen.

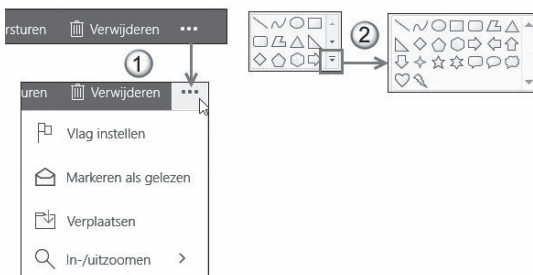
Figuur 1.15 Hamburgermenu: klik op de drie streepjes en het menu ontvouwt zich (hier in de app Weer)

- **Snelmenu van de rechtermuisknop.** Wanneer u klikt op de rechtermuisknop verschijnt er bij een groot aantal toepassingen een menu, het snelmenu. In de nieuwe interface zal dit er anders uitzien dan in de Bureaublad-interface. Maar in beide gevallen is het menu contextgevoelig. In de nieuwe interface verschijnt het menu aan de boven- of de onderkant van het scherm of beide tegelijk. In de Bureaublad-interface verschijnt het menu altijd ter hoogte van de muisaanwijzer.

Figuur 1.16 Vier snelmenu's in de Bureaubladinterface: op het Bureaublad (1), bij een snelkoppeling (2), in een tekenprogramma (3) en in een tekstverwerker (4)

- **Snelmenu vasthouden.** Wanneer u op een aanraakscherm een item even vasthoudt (aanwijzen en de vinger op het scherm houden), dan verschijnt ook een snelmenu. Dit lijkt erg veel op het schermmenu van de rechtermuisknop (zie hierboven), maar er zijn soms wat verschillen in de opties en de wijze waarop de mogelijkheden geboden worden.
- **“Wordt vervolgd”-menu.** In een aantal gevallen bevat een menu meer opties dan er goed kunnen worden weergegeven. In Windows wordt hiervoor het teken gebruikt voor “wordt vervolgd” (bestaande uit drie punten) of “Meer” (bestaande uit een driehoekje met een streepje). Klik hierop en u ziet de een vervolg met opties of u ziet meer.

Figuur 1.17 Wordt-vervolgd-menu (1) of knop Meer (2)

1.3.3 Opdrachten geven

Voor de bediening van een programma moet u opdrachten kunnen geven aan de pc. Over het algemeen doet u dat met de muis en op een tablet of smartphone met uw vinger(s) via een touchscreen.

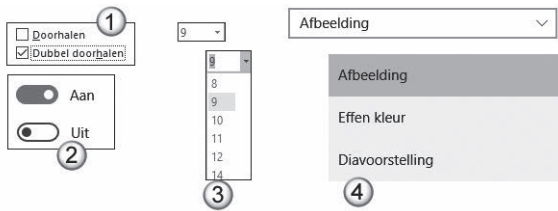
Hierboven is al uitgelegd dat er verschillende menu's zijn waarmee u opdrachten geeft en instellingen maakt. Er zijn nogal wat verschillende manieren omdat er zowel van de oude “computer-met-een-muis”-opties zijn en opties in de nieuwe bediening.

De basis is:

- Klik met de linkermuisknop op een optie om die direct uit te voeren.
- Soms verschijnt dan een aanvullend scherm.
 - Scherm in de nieuwe interface: de ingestelde optie wordt over het algemeen direct uitgevoerd. Sluit dit scherm met het kruisje rechtsboven als u klaar bent met dit scherm.
 - Dialoogvenster in de oude interface: gebruik de knop **OK** om de instellingen vast te leggen en het venster te sluiten. Gebruik de knop **Annuleren** om het dialoogvenster te sluiten en de keuzes niet over te nemen.

Oude en nieuwe interface

In de nieuwe interface zien de knoppen en opties er anders uit vergeleken met de oude interface. Een voorbeeld is het inschakelen of uitschakelen van een optie. In de oude interface werkt u hiervoor met een selectievakje dat u aanvinkt of uitvinkt met de linkermuisknop. In de nieuwe interface is een Aan-Uit-knop gebruikt. Als er een keuze gemaakt moet worden ziet u iets vergelijkbaars.

Figuur 1.18 Oude en nieuwe interface: selectievakjes (1) tegenover Aan-Uit (2), oude keuzelijst (3) en nieuwe keuzelijst (4)

In de paragraaf 2.5.4 is uitgebreid beschreven hoe u hiermee opdrachten geeft en instellingen maakt.

Schuifbalken

Wanneer u op het scherm maar een gedeelte ziet van de opties, dan is er meestal een schuifbalk zichtbaar (zeker als u de muisaanwijzer beweegt). Met de driehoekjes aan de eindpunten van een schuifbalk kunt u 'schuiven' door erop te klikken met de linkermuisknop. Een verticale schuifbalk kan ook met het scrollwiel bediend worden.

Figuur 1.19 Schuifbalken oude stijl (links) en nieuwe stijl (rechts)

Samenvouwen en uitvouwen

Het kan ook zijn dat er opties samengevouwen of uitgevouwen zijn. Net als bij de menu's heeft Windows ook een ontwikkeling doorgemaakt met betrekking tot het uitklappen van opties en mappen. Ook hier een opsomming van de gebruikte tekens hiervoor.

- **Plus- en minteken.** In de oudere versies van Windows werd het plusteken (+) gebruikt om aan te geven dat er achter een optie meerdere subopties verborgen zaten. Met een klik op het minteken (-) klapte de lijst weer dicht. Nog steeds komen het plus- en minteken voor in Windows 10.
- **Pijltje rechts / pijltje naar beneden.** In de recentere versies van Windows is gebruik gemaakt van een gesloten driehoekje dat naar rechts wijst als er nog opties achter zaten en naar beneden (meestal schuin naar beneden) als de lijst was opengeklapt.
- **Groter-dan -teken.** Het hierboven genoemde pijltje (feitelijk een driehoekje) is recentelijk opnieuw vormgegeven en heeft nu de vorm van een gekantelde V (of het rekenkundige groter-dan-teken >).
- **Samenvouwen / Openvouwen.** Soms wordt deze tekst gebruikt en klikt u dus daarop.

Figuur 1.20 Voorbeeld van knoppen voor samenvouwen en uitvouwen

1.4 Basistechnieken

In deze paragraaf worden enkele Windows-technieken uitgelegd die u in Windows zelf, maar ook in vrijwel alle programma's kunt gebruiken. Voor de echte beginners is dit een belangrijke paragraaf. Voor mensen die met een eerdere versie van Windows hebben gewerkt is er weinig gewijzigd.

1.4.1 Gebruik van de muis

Een computermuis wordt gebruikt om opdrachten te geven aan programma's op de computer. Bij het bewegen van de muis zal er op het scherm een aanwijzer zichtbaar zijn. Er zijn veel verschillende muizen, maar ze hebben vrijwel allemaal een linker- en een rechtermuisknop en een scrollwiel. Veel gebruikte technieken voor het werken met de muis zijn aanwijzen, klikken, dubbelklikken, slepen, rechtsklikken en scrollen. Omdat ze ook in dit boek gebruikt worden, volgt hier een korte uitleg.

In paragraaf 6.2.4 wordt uitgelegd hoe u uw muis kunt instellen.

<i>Muistechniek</i>	<i>Hoe te doen</i>	<i>Wordt vaak gebruikt om</i>
Aanwijzen	Laat de muis op een vlakke ondergrond staan en verplaats de muis zonder hem op te tillen. Op het scherm gaat de muisaanwijzer bewegen.	iets aan te wijzen. Daarna wordt er meestal (links) geklikt of dubbel geklikt. Bij alleen aanwijzen gebeurt er meestal niets of verschijnt alleen informatie over het aangewezen item.
Klikken	Plaats de muisaanwijzer en druk kort op de linkermuisknop.	iets te selecteren of de cursor te verplaatsen.
Dubbelklikken	Plaats de muisaanwijzer en druk twee keer snel achter elkaar op de linkermuisknop.	iets te activeren. Bij het dubbelklikken op een bestand zal bijvoorbeeld het bestand opgeroepen worden.
Slepen	Plaats de muisaanwijzer, druk op de linkermuisknop en houd deze ingedrukt terwijl u de muis beweegt over de ondergrond. Laat de muisknop daarna los.	iets te verplaatsen of om een selectie te maken.
Rechts klikken	Plaats de muisaanwijzer en druk kort op de rechtermuisknop.	een menu op te roepen waarin opdrachten staan die te maken hebben met het onderdeel dat u aanwees. Dit menu wordt het snelmenu genoemd.
Scrollen of schuiven	Met uw vinger het wielkje tussen de linker- en de rechtermuisknop omhoog of omlaag bewegen.	onderdelen die niet zichtbaar zijn in beeld te halen.

Tabel 1.2 Overzicht van de muistechnieken

Soms worden technieken gebruikt in combinatie met toetsen. **Shift+klikken** betekent dan dat u de **Shift-toets** indrukt en ingedrukt houdt terwijl u met de muis klikt. **Ctrl+scrollen** betekent dat u de **Ctrl-toets** ingedrukt houdt terwijl u het scrollwiel beweegt.

Tijdens het werken met de muis kan de muisaanwijzer verschillende vormen aannemen, zoals een dubbele pijl, handje of witte pijl.

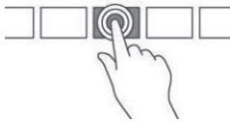
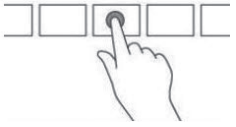
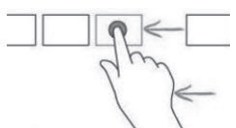
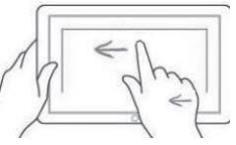
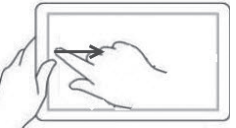
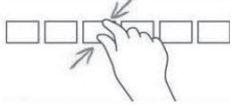
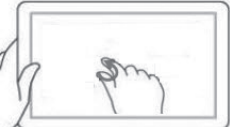

Figuur 1.21 Verschillende vormen voor de muisaanwijzer

1.4.2 Vingerbewegingen op een touchscreen

De nieuwe interface lijkt erg veel op de bediening op diverse tablets en op smartphones met Windows Phone als besturingssysteem. Daarbij wordt het scherm gebruikt als invoerapparaat: met vingerbewegingen voert u opdrachten uit en met een onscreen toetsenbord ‘typt’ u teksten (zoals op veel smartphones en tablets, zoals de iPad).

Zie tabel 1.3 op de volgende pagina voor een overzicht van vingerbewegingen op een touchscreen.

<i>Vingerbeweging</i>	<i>Hoe uit te voeren?</i>	<i>Engels</i>
	<p>Tikken: wijs met uw vinger en raak het scherm kort aan. Dit wordt gebruikt om items te selecteren of om een opdracht uit te voeren waar een knop voor is. Te vergelijken met klikken met een muis.</p>	Tap
	<p>Drukken op en vasthouden: wijs aan en houd de vinger op het scherm. Dit wordt gebruikt om extra informatie over een item te krijgen. Te vergelijken met het snelmenu dat u krijgt als u klikt op de rechtermuisknop.</p>	Tap and hold of Press and hold
	<p>Slepen: wijs aan en houd de vinger op het scherm terwijl u uw vinger beweegt. Dit wordt gebruikt om items te verplaatsen of tekst te selecteren. Te vergelijken met slepen met een muis.</p>	Slide to drag
	<p>Schuiven om te bladeren: veeg over het scherm om te bladeren door verschillende items. Denk hierbij aan het bladeren door een verzameling foto's of pagina's in een boek.</p>	Swipe
	<p>Vegen vanaf de rand: vanaf de rand naar binnen vegen heeft de volgende effecten: 1. Vanaf links: toont het taakoverzicht. 2. Vanaf rechts: toont het Actiecentrum.</p>	Swipe
	<p>Vergroten en verkleinen: plaats twee vingers op het scherm en beweeg die naar elkaar toe of van elkaar af. Naar elkaar toe is om uit te zoomen (verkleinen) en van elkaar af is om in te zoomen (vergroten).</p>	Pinch and Stretch
	<p>Draaien: plaats minimaal twee vingers op een item (bijvoorbeeld een kaart in de app Kaarten) en draai deze in de gewenste richting.</p>	Rotate

Tabel 1.3 Overzicht van vingerbewegingen op een touchscreen

1.4.3 Gebruik van het toetsenbord

Het meest gebruikte toetsenbord in Nederland is het qwerty-toetsenbord, genoemd naar de eerste letters op de bovenste rij van het hoofdtoetsenbord. In Frankrijk bijvoorbeeld wordt meestal een azerty-toetsenbord gebruikt. De letters zitten bij zo'n toetsenbord in een andere volgorde.

Het toetsenbord heeft meestal niet de Nederlandse indeling, wat u misschien wel zou verwachten, maar de Amerikaanse. Dit heeft vooral betrekking op de plaats van de speciale tekens als @ : en ?. Dit zou allemaal goed ingesteld moeten zijn als Windows geïnstalleerd wordt. Om dit alsnog te wijzigen verwijzen we naar paragraaf 6.6.

Veel toetsenborden hebben een alfanumeriek deel en een numeriek deel. Om de cijfers op het numerieke deel te kunnen gebruiken moet de toets **Num-Lock** ingeschakeld worden. Of dit is ingeschakeld is meestal zichtbaar aan een lampje.

De bovenste rij met toetsen worden ook wel functietoetsen genoemd. Het zijn er meestal twaalf: **F1** tot en met **F12**. Per programma kunnen deze toetsen een andere functie hebben, bijvoorbeeld Spellingcontrole of Help. **F1** is meestal de knop om de Help op te roepen.

Sommige toetsen doen bij het indrukken helemaal niets, maar worden altijd gebruikt in combinatie met een andere toets. Dit worden ook wel 'dode toetsen' genoemd. **Shift** in combinatie met een letter geeft een hoofdletter. **Shift** in combinatie met een toets met twee tekens geeft het bovenste teken. Ook **Ctrl** en **Alt** worden altijd gebruikt in combinatie met een andere toets.

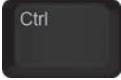

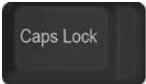

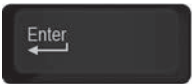
Bij de **5** staat meestal schuin onder een euroteken. Dit teken kunt u maken in combinatie met de toets **AltGr** (rechts van de spatiebalk) of **Ctrl+Alt** samen ingedrukt. Tussen de **Ctrl-toets** en de **Alt-toets** zit de **Windows-toets**. Die komt in dit boek ook enkele keren aan de orde.

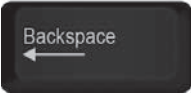

Op laptops ziet u bij sommige toetsen nog een gekleurde aanduiding staan. Die kunt u gebruiken in combinatie met de **Fn-toets**. Zo kunt u dan bijvoorbeeld het volume regelen of de helderheid van het scherm.

Het gebeurt wel eens dat bepaalde speciale tekens niet meer goed werken. In plaats van een @ krijgt u ". Dan bent u gewisseld van toetsenbordindeling: dit is zichtbaar in het systeemvak rechtsonder. Door **Windows-toets+spatie** te gebruiken kunt u overschakelen naar een andere toetsenbordindeling.

Hieronder een overzicht van de bijzondere toetsen en hun betekenis.

<i>Toets</i>	<i>Naam</i>	<i>Betekenis</i>
	Windows-toets	Te gebruiken in plaats van de Start-knop.
	Shift	Hoofdletters of bovenste teken.
	Alt	Combinatietoets.
	Ctrl	Combinatietoets.
	AltGr	Combinatietoets (vooral voor €-teken).
	CapsLock	Wisseltoets: hoofdletters of niet.
	NumLock	Wisseltoets: cijfers op numeriek toetsenbord gebruiken of andere tekens.
	ScrollLock	Wisseltoets: zorgen dat er gescrold (geschoven) kan worden of niet.
	Enter	Keuze bevestigen of op nieuwe regel beginnen (bij teksten).

<i>Toets</i>	<i>Naam</i>	<i>Betekenis</i>
	Backspace	Wist teken voor de cursor bij het typen.
	Delete	Wist het teken achter de cursor bij het typen.
	Esc	“Ontsnappen”: een opgeroepen optie toch niet kiezen.

Tabel 1.4 Overzicht bijzondere toetsen

1.4.4 Toepassingen starten en sluiten

Een toepassing, dat kan een programma zijn of een app, moet gestart worden om ermee te kunnen werken. In de verschillende omgevingen (Engels: interfaces) waarin u in Windows kunt werken, zal het starten van een toepassing anders werken.

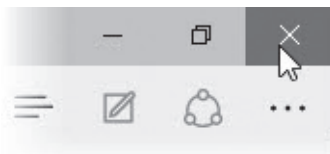
<i>Interface</i>	<i>U start een toepassing</i>
Taakbalk	Klik op een pictogram dat op de Taakbalk staat.
Scherf Start	Klik op de tegel of de programmanaam.
Bureaublad	Dubbelklik op een pictogram dat op het Bureaublad staat.

Tabel 1.5 Overzicht van de interfaces en hoe hierin een programma gestart wordt

Figuur 1.22 Voorbeelden van toepassingen op de Taakbalk (1), het Bureaublad (2) en het scherm Start (3)

Het verschil tussen een app en een programma wordt steeds minder. In Windows 8 was een app altijd beeldvullend (gemaximaliseerd), maar dat is nu niet meer zo. Bij beiden ziet u rechts bovenaan een kruisje om de toepassing te beëindigen. Bij sommige apps moet je de muisaanwijzer naar de bovenkant (titelbalk) brengen om dit kruis pas te zien.

Figuur 1.23 Het kruisje rechtsboven om een toepassing te sluiten en daarmee te beëindigen

1.4.5 Sneltoetsen

Veel opdrachten voert u uit door op een knop te klikken of een keuze te maken uit een menu. Vaak kan dit sneller uitgevoerd worden met een toetsencombinatie of een sneltoets. Dat is over het algemeen de **Ctrl-toets**, de **Alt-toets** of de **Windows-toets** samen met een andere toets. In dit boek wordt dit aangeduid met **Ctrl+z** en **Windows-toets+e**.

In de tabel ziet u enkele veelgebruikte algemene sneltoetsen.

<i>Sneltoets</i>	<i>Voert de volgende opdracht uit</i>
Windows	Openen en sluiten van het Start-menu
Windows+d	Gaat naar het Bureaublad (het Engelse Desktop).
Windows+i	Roept het scherm Instellingen op.
Windows+e	Start de Verkenner (in het Engels Explorer).
Windows+l	Vergrendelt uw computer (het Engelse Lock).
Windows+p	Stelt een tweede scherm in of een projectorscherm.
Windows+↑	Maximaliseert het huidige venster. Kiest u deze toetsencombinatie terwijl een pictogram op de Taakbalk actief is (bijvoorbeeld nadat u eerst Windows+↓ gebruikt heeft) dan wordt de toepassing in het vorige vensterformaat weergegeven.
Windows+← of →	Zorgt dat het huidige venster de linker- of de rechterhelft van het scherm inneemt.
Windows+↓	Verkleint het huidige venster tot het vorige formaat.
Ctrl+c	Kopiëren.
Ctrl+x	Knippen.
Ctrl+v	Plakken.
Ctrl+z	Ongedaan maken van de laatste actie (werkt niet in alle programma's, maar is altijd het proberen waard!).
F1	Help oproepen.

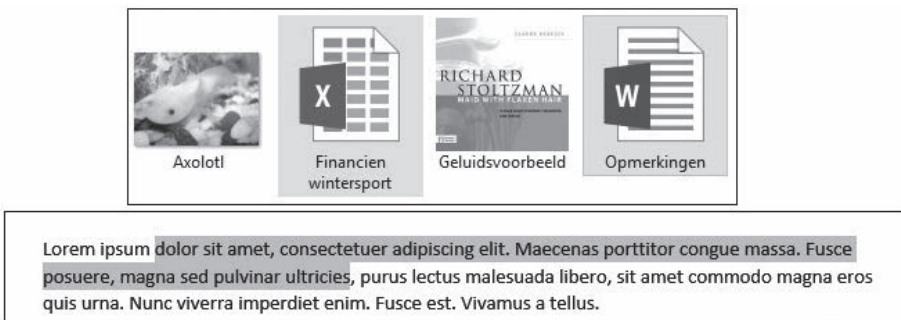
Tabel 1.6 Veelgebruikte algemene sneltoetsen

1.4.6 Selecteren, knippen, kopiëren en plakken

Selecteren is een veel voorkomende actie. Denk aan een bestand selecteren, een stuk tekst selecteren of een mailbericht selecteren. U gebruikt selecteren meestal omdat u een opdracht wilt uitvoeren met de selectie.

Selecteren doet u over het algemeen door ergens op te klikken of ergens overheen te slepen. Een mailbericht of een bestand selecteert u bijvoorbeeld door erop te klikken. Een stuk tekst selecteert u door eroverheen te slepen.

Als iets is geselecteerd heeft het over het algemeen een andere kleur, vaak grijs of blauw.

Figuur 1.24 Bovenaan twee geselecteerde bestanden en eronder een geselecteerd stuk tekst

Een veel voorkomende opdracht is kopiëren en plakken. U heeft bijvoorbeeld op internet een tekst of afbeelding gevonden en wilt die overnemen in een Word-document. Of u wilt een bestand kopiëren naar een usb-geheugen om het mee te nemen.

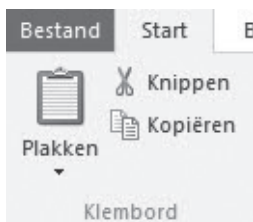
De basishandelingen hiervoor zijn:

- Selecteer wat u wilt kopiëren.
- Geef de opdracht om te kopiëren (bijvoorbeeld via de sneltoets **Ctrl+c**).
- Selecteer of kies de locatie waar de kopie moet komen.
- Geef de opdracht om te plakken (bijvoorbeeld via de sneltoets **Ctrl+v**).

Knippen en plakken gaat op dezelfde manier, maar dan wordt er geen kopie van de selectie gemaakt, maar wordt de selectie verplaatst. De sneltoets om te knippen is **Ctrl+x**.

Wanneer u iets kopieert gebruikt Windows het Klembord om het tijdelijk op te slaan. Hier merkt u verder niets van, want u ziet het Klembord niet. Binnen sommige toepassingen is dit Klembord zichtbaar te maken.

Figuur 1.25 De knoppen voor Knippen, Kopiëren en Plakken, hier op de tab Start in het lint

Oefening 2 Basistechnieken Windows

1. Zorg dat u bent aangemeld en schakel over naar het scherm **Start**.
2. U ziet een aantal tegels: pictogrammen voor toepassingen.
Wijs met de muis op het pictogram **Microsoft Edge**.
Dit is een van de apps (een webbrowser). Druk kort op de linkermuisknop.
Dit wordt klikken genoemd.
3. De app **Microsoft Edge** wordt gestart.
4. U ziet rechtsboven enkele knoppen. Als u de muisaanwijzer er even stil boven houdt verschijnt de naam van de knop.
5. Rechtsboven in dit programmascherm ziet u een kruisje. Klik hierop om het programma af te sluiten. Klik met de linkermuisknop op **Tabbladen sluiten** als hierom wordt gevraagd.
6. Klik nu in het Zoekvak (of vergrootglas) naast de **Start-knop** en typ **Kladblok**. Er wordt gezocht naar deze tekst op uw pc en op internet. Bovenaan verschijnt **Kladblok Bureaublad-app**. Klik hierop om deze toepassing te starten.
7. Dit is een voorbeeld van een programma. Het heeft nog de klassieke menu-balk met **Bestand, Bewerken**, enzovoort.
Klik op het menu-item **Bewerken** om dit menu te openen. U ziet de verschillende opties, soms met een sneltoets erbij. Druk op **Esc** om het menu te sluiten zonder een keuze te maken.
8. Sluit het programma met het kruisje rechtsboven.
9. U bent nu in de Bureaublad-omgeving.
10. Keer terug naar het scherm Start, dit keer door op **Windows-toets** te drukken. U ziet dat de Taakbalk ook hier in beeld blijft.
11. Op de Taakbalk staat een pictogram van het programma **Verkenner**. Klik hierop om dit programma te starten.

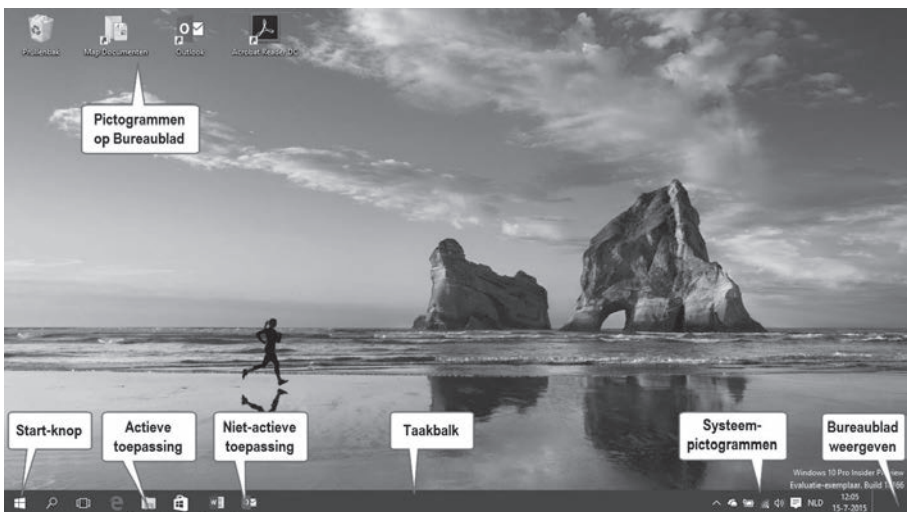
12. Verkenner is een programma, maar dan met het lint als menu. U ziet bovenaan **Bestand, Start, Delen en Beeld**. Klik op **Delen** en u ziet de opdracht en die bij dit menu horen: u hebt het tabblad **Delen** geopend.
13. Klik op het tabblad **Start** en u ziet dat er andere knoppen verschijnen.
14. Rechts onder het sluiten-kruisje ziet u een naar beneden of naar boven wijzende driehoek. Door hierop te klikken geeft u aan dat u de knoppen in het lint altijd wilt zien of alleen als u met het lint bezig bent: het lint is altijd opengevouwen of sluit steeds weer.
15. Sluit het programma Verkenner af.
16. U bent weer in de Bureaublad-omgeving. Linksboven op het scherm ziet u een pictogram van het programma Prullenbak.
17. Klik één keer op de afbeelding van de **Prullenbak**. De afbeelding krijgt een iets andere kleur, want hij is geselecteerd. Verder gebeurt er niets.
18. Een programma op het Bureaublad start u door erop te dubbelklikken. Wen uzelf eraan om op de afbeelding te dubbelklikken en niet op de naam van het programma! Start het programma **Prullenbak**.
19. Sluit het programma weer.
20. Start het **Kladblok** weer.
21. Typ hier wat tekst. De cursor bepaalt de plaats waar de tekens komen die u typt. Gebruik **Backspace** om fouten te corrigeren.
22. Klik in de getypte tekst met de linkermuisknop. De cursor is verplaatst. Voor het verplaatsen kunt u ook de pijltoetsen gebruiken.
23. Sleep met de linkermuisknop ingedrukt over het eerste woord. Deze tekst is geselecteerd.
24. Kies **Bewerken > Knippen**: de geselecteerde tekst is verdwenen!
25. Plaats de cursor aan het einde van de tekst en druk een paar keer op **Enter**.
26. Kies **Bewerken > Plakken**. De geselecteerde tekst staat nu op deze plaats.
27. Sluit het Kladblok en sla de wijzigingen niet op.
28. Start vanuit Start de app **Microsoft Edge**.
29. U ziet een website (waarschijnlijk msn.com). De naam van de website ziet u bovenaan. Klik in dit vak en typ **nu.nl** gevolgd door **Enter** om naar deze website te gaan.
30. Op deze pagina staan meestal wel enkele foto's. Klik met de rechtermuisknop op een van de foto's. Het snelmenu verschijnt.
31. Klik met de linkermuisknop in dit snelmenu op **Kopiëren**. Er lijkt niets te gebeuren, maar dat is niet zo.
32. Start via het Zoekvak de Bureaublad-app **Wordpad**. Dit is een eenvoudige tekstverwerker.
33. Kies in dit programma **Plakken** (dit staat in het lint op het tabblad **Start**). De foto is overgenomen van internet.
Let op: klikt u op de afbeelding van de knop **Plakken**, dan wordt er direct geplakt. Klikt u op het driehoekje of de tekst dan verschijnt een menu en moet u nog een keer kiezen voor **Plakken**. Dit zult u vaker tegenkomen!
34. Sluit **Wordpad** (sla de wijzigingen niet op) en **Microsoft Edge**.

2 Windows 10 dagelijks gebruik

Het eerste scherm dat verschijnt zodra een gebruiker is aangemeld, is het Bureaublad. Het bureaublad is al even kort besproken in hoofdstuk 1. In dit hoofdstuk gaan we dieper in op het werken met applicaties op het bureaublad. Aan het einde vindt u informatie over de Store om apps aan te schaffen.

2.1 Het Bureaublad

Het Bureaublad (Desktop) bestaat uit verschillende onderdelen die u in figuur 2.1 ziet. Het Bureaublad van Windows 10 lijkt als twee druppels water op het Bureaublad van Windows 7 en Windows 8.

Figuur 2.1 Onderdelen op het Bureaublad

Ten opzichte van Windows 8 is er bij Windows 10 één in het oog springend verschil, de Windows-knop linksonder. In Windows 8 was deze knop geheel verdwenen, maar sinds Windows 8.1 is hij weer terug, enigszins aangepast qua uiterlijk.

De functionaliteit van deze knop is in Windows 10 echter wel heel anders. In Windows 7 en eerdere versies opende deze knop een Start-menu en in Windows 8.1 het beeldvullende Start-scherm met tegels.

In Windows 10 schakelt deze knop tussen het scherm Start en het laatste programma waarmee gewerkt is.

2.1.1 Overschakelen naar het bureaublad

Als u enige tijd werkt met uw pc kunt u ook altijd weer overschakelen naar het Bureaublad. Hiervoor zijn verschillende manieren:

- Minimaliseer alle vensters
of
- Klik helemaal rechtsonder op de Taakbalk op de knop **Bureaublad weergeven** (zie figuur 2.1)
of
- Klik op een lege plaats op de Taakbalk met de rechtermuisknop en kies **Bureaublad weergeven**
of
- Gebruik de sneltoets **Windows-toets+d**.

2.1.2 Het werkblad

Het grootste deel van het scherm wordt gevuld door het werkblad. Hier komen de vensters van de programma's. De achtergrond van het Bureaublad kunt u naar eigen inzicht wijzigen (zie paragraaf 4.1.3).

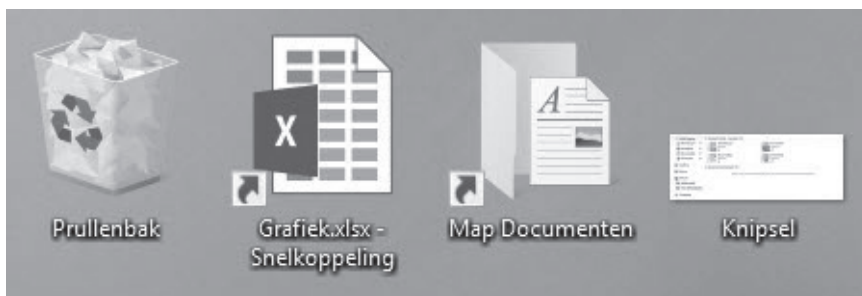
Op het Bureaublad (of de desktop) kunnen pictogrammen geplaatst worden om toepassingen te starten of bestanden te openen. U dubbelklikt op een pictogram om de toepassing te starten, of om het bestand in de bijbehorende toepassing te openen.

Wen uzelf eraan om op de afbeelding van een pictogram te dubbelklikken. Dubbelklikt u op de tekst (naam) die erbij staat en doet u dat niet snel genoeg, dan staat u op het punt om de tekst te wijzigen!

In het begin is er alleen het pictogram voor het programma **Prullenbak**. Als u bestanden van uw pc verwijdert, dan komen ze hierin terecht. Zolang ze in de Prullenbak staan, kunt u deze bestanden nog terughalen.

De prullenmand heeft een beperkte omvang. Als hij vol is, worden de bestanden die het langste in de prullenbak staan het eerst definitief gewist. Meer informatie over de Prullenbak vindt u in paragraaf 3.2.3.

Figuur 2.2 Pictogrammen op het Bureaublad, van links naar rechts de Prullenbak, een snelkoppeling naar een Excel-bestand, een snelkoppeling naar een map en een afbeelding

In paragraaf 3.5.2 wordt uitgelegd hoe u pictogrammen kunt opnemen op dit Bureaublad.

2.2 De Taakbalk

De **Taakbalk** is een onderdeel dat altijd op het scherm staat. Normaal gesproken staat de Taakbalk onderaan het scherm. Hij bestaat uit een aantal onderdelen die hieronder worden beschreven. U kunt de instellingen van de Taakbalk aanpassen, zodat het weergegeven op een andere plaats of met andere afmetingen voor de knoppen (zie paragraaf 4.4).

2.2.1 Start-knop (Windows-knop)

Het eerste pictogram met het Windows-logo heet de **Start-knop**. Hiermee schakelt u over naar het scherm **Start**. Als u al in Start bezig bent, schakelt deze knop over naar het laatste programma waarmee u aan het werk was.

2.2.2 Zoeken op internet en Windows

Het tweede “pictogram” is **Zoeken op internet en Windows**, het Zoekvak. Dit kan een tekstvak zijn of een vergrootglas, afhankelijk van een instelling (klikt u op een lege plaats op de Taakbalk met de rechtermuisknop, dan vindt u een optie **Zoeken** die bepaalt of en hoe dit wordt weergegeven).

Figuur 2.3 Twee manieren waarop Zoeken weergegeven wordt

De zoekfunctie die hiervoor gebruikt wordt heet Cortana. In het Zoekvak kunt u een vraag of een paar woorden typen. Er zal dan op de pc en op internet gezocht worden naar antwoorden. Op uw pc kan dat een programma zijn waarvan u een deel van de naam heeft ingetypt. Op internet kan het van alles zijn. Voor het zoeken op internet wordt gebruik gemaakt van Bing, de zoekmachine van Microsoft.

In een aantal talen is het ook mogelijk om gesproken zoekopdrachten te geven. Indien dit mogelijk is, verschijnt er aan de zijkant van het Zoekvak een microfoon pictogram. Klik hierop en spreek uw vraag in.

Microsoft omschrijft Cortana als uw “Personal Assistant”. Tijdens het schrijven van dit boek (juli 2015) was Cortana nog volop in ontwikkeling en niet beschikbaar in de Nederlandse taal. De Engelstalige versie van Windows 10 heeft wel wat van de mogelijkheden getoond. Zo is het mogelijk om Cortana gesproken vragen te stellen. Door de integratie tussen Cortana en Edge (de nieuwe internetbrowser) is het mogelijk om een woord of zin op een website te selecteren en via de optie “Ask Cortana” (Vraag Cortana) meer info te vinden. Daarbij ‘leert’ Cortana van uw keuzes, zodat de aangeboden informatie steeds beter overeenkomt met uw voorkeuren. Of de volledige functionaliteit van Cortana voor Nederland beschikbaar komt is niet bekend.

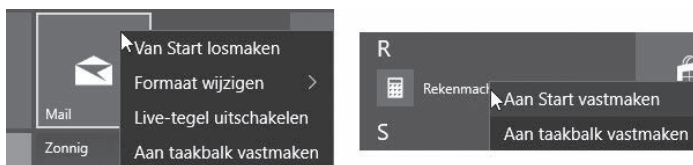
2.2.3 Taakweergave

Naast het Zoekvak staat het pictogram voor het overzicht van actieve taken en bureaubladen. U kunt hier ook nieuwe bureaubladen toevoegen (zie paragraaf 2.6.2).

2.2.4 Programmapictogrammen

Op de Taakbalk staan pictogrammen voor toepassingen. Hoe komen die pictogrammen op de Taakbalk? Soms vraagt een toepassing tijdens de installatie of het op de Taakbalk moet komen. Of u voegt het zelf toe:

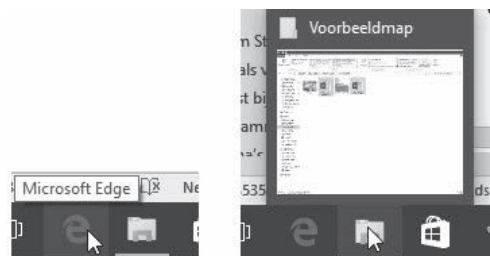
- Klik op de **Start-knop**.
- Zoek de tegel van de toepassing of de toepassing zelf (via **Alle apps**).
- Klik op de toepassing met de rechtermuisknop en kies **Aan taakbalk vastmaken**.

Figuur 2.4 Een toepassing vastmaken op de taakbalk

De actieve programma's zijn onderstreept. Er kunnen ook pictogrammen staan die aan de Taakbalk zijn vastgemaakt (dit worden ook wel 'gepinde' programma's genoemd). U herkent ze aan het feit dat ze geen onderrand hebben zolang ze niet gestart zijn (dan zijn ze immers actief).

- Wijs op een pictogram om de naam ervan te bekijken.
- Klik op een pictogram om dat programma te starten of ernaar over te schakelen.

Figuur 2.5 Wijst u op een pictogram dat niet actief is, dan verschijnt de naam (links) en bij een actieve toepassing ziet u een verkleind scherm ervan

De Taakbalk heeft dus een dubbele functie. U kunt er programma's mee starten en het is een overzicht van actieve programma's.

Figuur 2.6 De Taakbalk met pictogrammen. Actieve toepassingen zijn onderstreept (pijlen)

2.2.5 Systemvak

Rechts op de Taakbalk staat het **Systemvak** met pictogrammen. Hierin staan pictogrammen waarmee u instellingen kunt aflezen en wijzigen door erop te klikken.

Uitgebreidere informatie over het systeemvak vindt u in paragraaf 4.4.7. Hieronder een korte beschrijving.

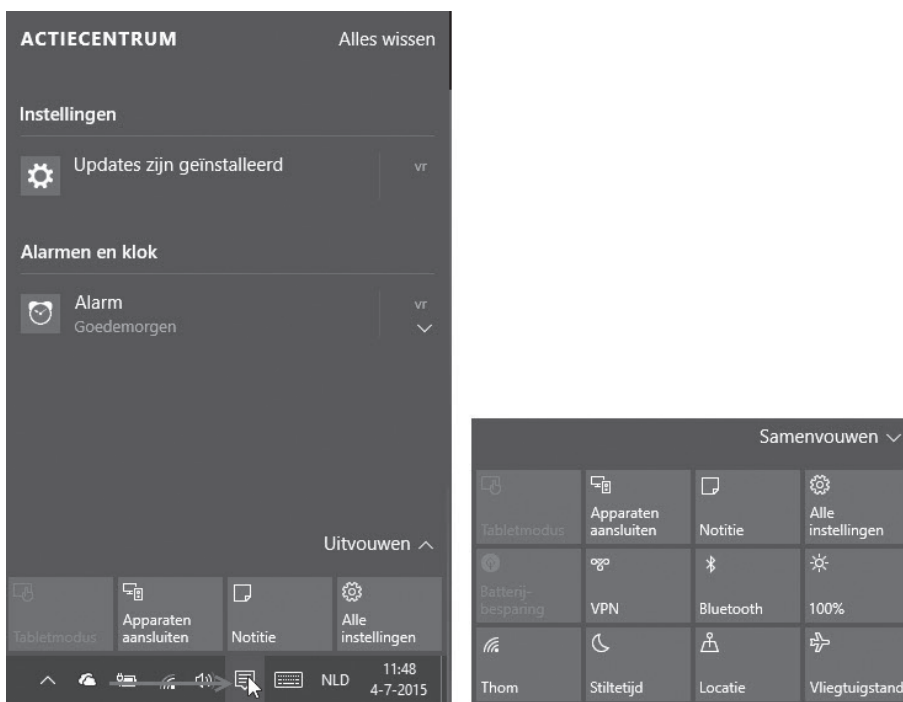
<i>Knop</i>	<i>Knopnaam</i>	<i>Functie</i>
	Klok	Geeft de datum en tijd.
	Luidsprekers	Regelt het volume.
	Netwerk	Netwerkinstellingen bekijken.
	Energie	Toont batterijlading en beheert de energieinstellingen.
	OneDrive	Toont de status van OneDrive (alleen bij een Microsoft account).
	Actiecentrum / Meldingen	Geeft meldingen over uw pc, programma's en regelt veel instellingen. Voor meer informatie zie paragraaf 2.2.6.
	Schermtoetsenbord	(Alleen indien er een touchscreen aanwezig is) Toont een toetsenbord op het scherm.
	Taal en toetsenbord	Schakelt over naar een andere toetsenbordlay-out en taalinstelling (zie paragraaf 6.6).
	Overige pictogrammen	Toont op dit moment niet weergegeven pictogrammen van het systeemvak.

Tabel 2.1 Enkele elementen van het systeemvak

Twee opties uit dit systeemvak worden hieronder kort uitgelegd.

2.2.6 Actiecentrum

Een knop in het systeemvak is het **Actiecentrum** of **Meldingen** (Windows gebruikt beide termen). Hiermee krijgt u toegang tot de laatste meldingen van Windows en toepassingen (zoals mail, Facebook, Verkenner). U kunt op een bericht klikken om meer details te zien, indien nodig zal de betreffende toepassing gestart worden. Daarnaast bevat het Actiecentrum opties voor een aantal veelgebruikte functies van Windows. U ziet er vier (samengevouwen) of meer (opgevouwen).

Figuur 2.7 Het Actiecentrum is geactiveerd. Rechts als de pictogrammen onderaan zijn uitgevouwen

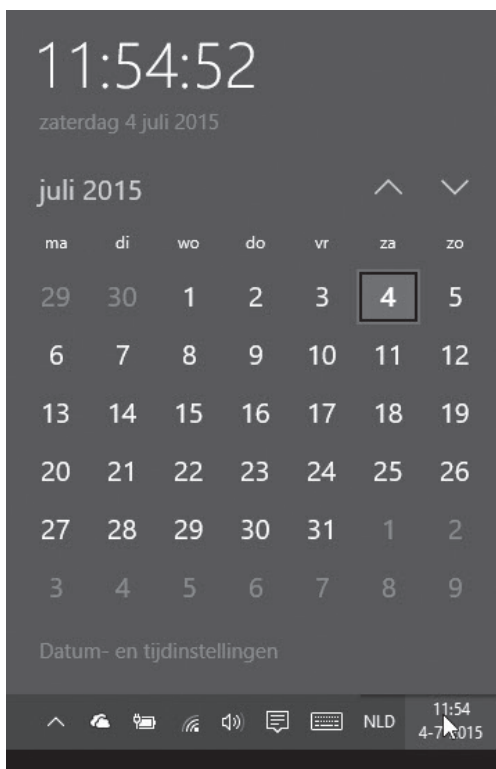

Welke opties u tegenkomt bepaalt u deels zelf. Enerzijds door het uitvouwen of samenvouwen en anderzijds door in te stellen welke opties getoond moeten worden. Voor meer info over dit laatste, zie paragraaf 4.4.7.

- **Tabletmodus**
Schakelen tussen tablet- en pc-modus. In de tabletmodus worden toepassingen primair op het volledige scherm weergegeven.
- **Apparaten aansluiten**
Koppelt een ander beeldscherm of audio-apparaat (bijvoorbeeld televisie of luidsprekers) aan uw systeem.
- **Alle instellingen**
Start een scherm waarin u allerlei instellingen kunt regelen (te vergelijken met het configuratiescherm van eerdere versies van Windows). Dit scherm **Instellingen** wordt uitgebreid besproken in hoofdstuk 6.
- **Vliegtuigstand**
Schakelt alle radiosignalen (Wifi en Bluetooth) uit, maar verder blijven alle functies beschikbaar.
- **Batterijbesparing**
Schakelt apps die in de achtergrond werken uit. In het instellingenscherm kunnen hierop uitzonderingen gemaakt worden.
- **Bluetooth**
Alleen zichtbaar indien Bluetooth ingeschakeld is: schakelt Bluetooth uit.
- **Locatie**
Schakelt de locatievoorzieningen aan of uit (zie paragraaf 6.8.2).
- **VPN**
Laat u kiezen uit de ingestelde VPN verbindingen. Een VPN-verbinding (Virtual Private Network) is een beveiligde verbinding over internet naar bijvoorbeeld uw bedrijfsnetwerk of uw thuisnetwerk.
- **Wifi**
Schakelt de Wifi-functie (draadloos netwerk) aan of uit.
- **Helderheid** (zonnetje)
Schakelt tussen verschillende standen van lichtsterkte voor het beeldscherm (25% -> 50% -> 75% -> 100%).
- **Draaivergrendeling** (alleen bij mobiele apparaten als tablets)
Mobiele apparaten hebben vaak een functie om de weergave te draaien als u het apparaat draait. De draaivergrendeling voorkomt dit.

2.2.7 Klok

Rechts op de Taakbalk staat de klok. Als u erop klikt verschijnt een scherm met de tijd en een kalender. Met de knoppen achter de maandnaam kunt u andere maanden zichtbaar maken. Met de optie onderaan **Datum- en tijdstellingen** kunt u de instellingen wijzigen. Zo is het mogelijk om een (extra) tijdzone in te stellen en automatisch aanpassing naar zomer- en wintertijd te regelen.

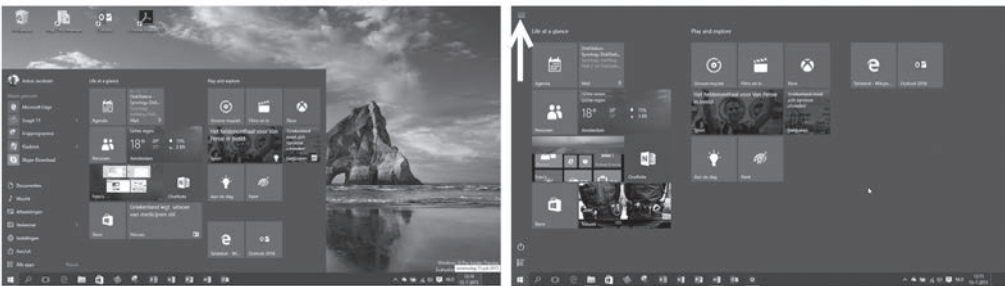
Figuur 2.8 Als u klikt op de klok rechtsonder ziet u een kalender

Oefening 3 Bureaublad en Taakbalk verkennen

1. Zet indien nodig uw pc aan en log in.
U bent nu in het Bureaublad.
2. Schakel over naar **Start** met de **Start-knop**.
3. Schakel weer over naar het **Bureaublad** met dezelfde knop.
4. Kijk op de Taakbalk welke pictogrammen er staan.
Zoek op de taakbalk het programma **Verkenner** en start dit door erop te klikken.
5. Onder het pictogram van de Verkenner staat nu een streep: het programma is actief.

6. Klik in het Zoekvak naast de Start-knop en typ **Paint**. In de resultaten verschijnt **Paint Bureaublad app**. Start dit programma door erop te klikken.
7. Paint staat nu ook als pictogram op de Taakbalk met een streep eronder.
8. Klik op het pictogram van Verkenner. Hiermee schakelt u over naar dit programma.
9. Klik op de knop **Taakweergave** naast het Zoekvak. U krijgt een overzicht van alle actieve programma's. Schakel over naar Paint door erop te klikken.
10. Klik in het systeemvak op de tijd. U ziet een vergrote kalender waarin ook de tijd staat. Dit is geen programma, dus als u ergens ander klikt verdwijnt het weer.
11. Klik in het systeemvak op de knop **Actiecentrum/Meldingen**. Kijk of er meldingen zijn. Kijk of dit gedeelte is uitgevouwen en samengevouwen. Bekijk beide mogelijkheden.
12. Klik op **Alle instellingen** die u daar ook ziet.
13. Het scherm **Instellingen** verschijnt (het kan zijn dat het meldingscherm er nog voor ligt). Op de taakbalk is een pictogram voor de toepassing Instellingen verschenen.
14. Sluit het scherm **Instellingen** met het kruisje rechtsboven.
15. Schakel indien nodig over naar **Paint** en sluit ook dit venster. Als er gevraagd wordt of er wijzigingen moeten worden opgeslagen doet u dit niet.
16. Sluit ook de **Verkenner**.

2.3 Het scherm Start

Figuur 2.9 Het scherm Start kan wel of niet schermvullend zijn. De pijl wijst naar de knop om de lijst te tonen

Het scherm Start verschijnt als u klikt op de **Start-knop** van de Taakbalk. Het kan het scherm deels vullen (1) of schermvullend (2) zijn.

Start kunt u naar eigen inzicht inrichten. Welke pictogrammen (tegels genoemd) getoond worden, bepaalt u zelf. Natuurlijk zijn er na de installatie van Windows een aantal standaardtegels opgenomen, maar die kunt u naar eigen inzicht verwijderen, aanpassen of handhaven.

2.3.1 Start als volledig scherm of in een venster

Het scherm Start kan schermvullend worden getoond of maar een gedeelte van het scherm innemen (in een venster staan). Dit bepaalt u zelf op de volgende manier.

- Klik op de knop **Actiecentrum** en kies dan **Alle instellingen**.
- Misschien schakelt u direct over naar de instellingen, anders moet u op de Taakbalk klikken op het pictogram van dit programma.
- Klik in het scherm Instellingen op **Persoonlijke instellingen**.
- Klik links op de rubriek **Start**.
- Gebruik nu rechts de optie onder **Startweergave** voor de gewenste instelling van het scherm Start.

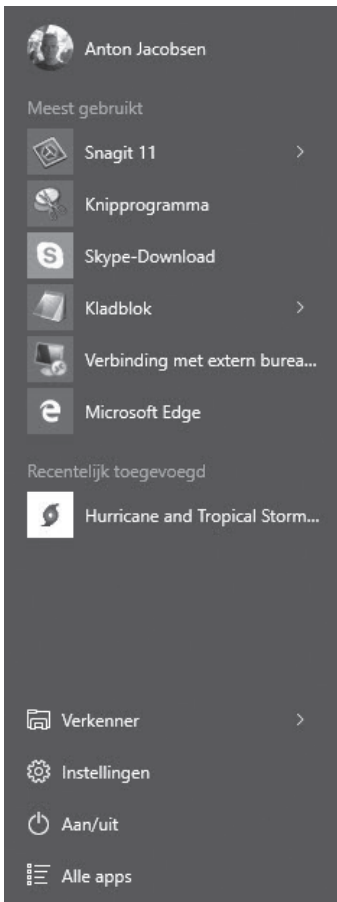

Figuur 2.10 Bepaal bij de instellingen of Start schermvullend is of niet

2.3.2 De lijst bij Start

Als **Start** beeldvullend is ziet u aan de linkerkant geen lijst, maar linksboven ziet u drie strepen, het “hamburger-menu”. Klikt u hierop dan verschijnt de lijst (zie de pijl in figuur 2.9). Bij een niet-volledig scherm is dit menu automatisch uitgevouwen.

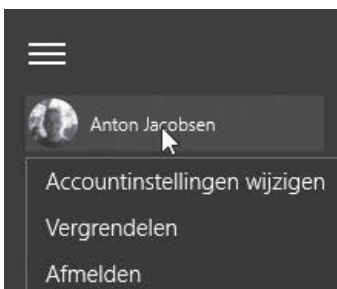
De onderdelen van deze lijst worden hieronder besproken. Het is mogelijk dit verder aan te passen. Hierover vindt u meer in paragraaf 4.2.3.

Figuur 2.11 De lijst in Start

Gebruikersnaam en afbeelding

Achter uw gebruikersnaam en afbeelding gaan enkele functies schuil. Klikte u op uw naam, dan verschijnt er een keuzelijst.

Figuur 2.12 Opties als in de Lijst op de accountnaam geklikt wordt

- **Accountinstellingen wijzigen**
Deze optie brengt u naar uw gebruikersinformatie in het instellingenschermbord. Meer informatie hierover vindt u in paragraaf 4.2.3.
- **Vergrendelen**
Vergrendelt de pc en toont het vergrendelingsschermbord.
- **Afmelden**
Sluit alle actieve toepassingen en meldt u af. Het aanmeldschermbord wordt getoond.
- Als er meer accounts zijn staan die hieronder. Zo kan iemand anders zich aanmelden (zie ook figuur 1.8).

Meest gebruikt

Hier plaatst Windows een overzicht van de meest gebruikte toepassingen. Achter een toepassing kan een > staan, de **Jump List weergeven**. Als u hierop klikt verschijnt een lijst met onderdelen waarin u met die toepassing recent heeft gewerkt. Zo kunt u bij een tekstverwerker als Word bijvoorbeeld direct het laatst bewerkte bestand openen.

Figuur 2.13 De Jump List bij het Kladblok

Verkenner

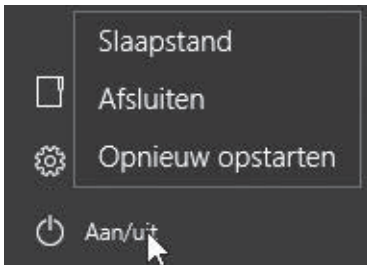
Start de Windows Verkenner. De verkenner wordt uitgebreid besproken in hoofdstuk 3.

Instellingen

Brengt u naar het scherm **Instellingen**. Hier vindt u verschillende opties om Windows aan te passen. Dit wordt uitgebreid besproken in hoofdstuk 6.

Aan/uit

De Aan/uit-knop bevat drie keuzemogelijkheden.

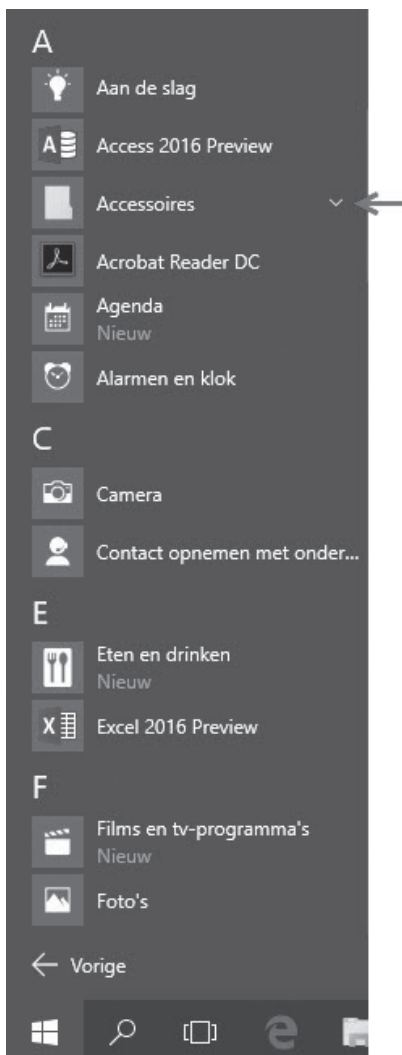
Figuur 2.14 De opties bij het uitschakelen van de pc

- **Slaapstand**
Zet het systeem in de slaapstand waarbij bijna alle functies zijn uitgeschakeld. Hierdoor gebruikt uw systeem nog maar weinig energie. Het weer activeren van het systeem gaat vanuit de slaapstand snel. Daarnaast houdt de slaapstand de complete status, zoals geopende toepassingen en bestanden, vast.
- **Afsluiten**
Sluit alle toepassingen af, meldt u af, sluit Windows af en schakelt uw systeem uit.
- **Opnieuw opstarten**
Identiek aan **Afsluiten**, alleen wordt hierbij uw systeem niet uitgeschakeld, maar opnieuw gestart.

Alle apps

Het scherm Start toont alleen die programma's die aan dit scherm zijn gekoppeld. Via **Alle apps** krijgt u een overzicht van alle beschikbare apps. Als u deze optie gebruikt verdwijnen de meeste andere opties in de lijst. Onderaan vindt u een knop **Terug** om dit weer op te roepen.

Sommige apps ziet u niet direct, maar die zijn een onderdeel van een groep. Een groep is herkenbaar omdat er een uitvouwtteken bij staat. Door hierop te klikken ziet u de onderdelen van die groep. Er is bijvoorbeeld een groep **Accessoires**, waarin de apps **Knipprogramma** en **Paint** staan.

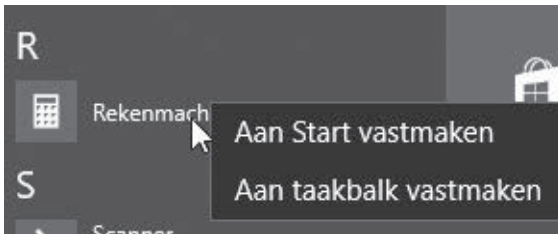
Figuur 2.15 Alle apps is geactiveerd. Soms moet een groep uitgevouwen worden voor de toepassingen die erin verzameld zijn (pijl)

2.3.3 Programma's opnemen en verwijderen in Start

Vanuit het overzicht van alle apps kunt u een programma selecteren om het in Start te plaatsen.

- Zoek het programma bij **Alle apps** en klik erop met de rechtermuisknop.
- Kies **Aan Start vastmaken**.

Er is nu een nieuwe tegel toegevoegd in Start.

Figuur 2.16 Via het snelmenu kunt u een tegel aan Start toevoegen

Een programma uit Start verwijderen werkt vrijwel op dezelfde manier.

- Klik met de rechtermuisknop op de tegel.
- Kies **Van Start losmaken**.

Oefening 4 Start en Bureaublad gebruiken

1. Log in indien nodig.
2. Kik op de **Start-knop**: u bent in het scherm Start.
3. Keer terug naar het Bureaublad door op **Bureaublad weergeven** helemaal rechtsonder te klikken.
4. Klik in het systeemvak op de knop **Actiecentrum**. Rechts verschijnt een extra schermdeel **Actiecentrum**.
5. Onderaan staan vier of meer knoppen en erboven staat **Samenvouwen** of **Uitvouwen**. Klik enkele keren op deze tekst en kijk wat er gebeurt.
6. Klik op de knop **Alle instellingen**.
7. Kies hier **Persoonlijke instellingen** en daarna klikt u links op de rubriek **Start**.
8. Gebruik de Aan/uit-schakelaar bij **Start op volledig scherm weergeven** volledig scherm of niet. Sluit het scherm Instellingen niet af.
9. Gebruik de **Start-knop** om te kijken hoe uw **Start** er nu uitziet.
10. Schakel via het pictogram op de Taakbalk weer over naar **Instellingen**. Kies de andere optie voor de weergave van **Start**.
11. Bepaal zelf wat u prettig vindt en sluit het instellingenschermb.
12. Kies in de lijst van Start voor **Alle apps** en bekijk welke toepassingen er allemaal op uw pc staan.
Klik daarna op **Vorige** (onderaan) om de lijst weer te zien.
13. Klik nog eens op **Alle apps** en zoek de app **Alarm en klok**.
Roep het snelmenu op bij deze app (rechtermuisknop) kies **Aan Start vastmaken**.
14. Start de app met de tegel.
15. Experimenteer eventueel wat met deze app en sluit hem dan weer af.
16. Verwijder de tegel van deze app met het snelmenu > **Van Start losmaken**.
17. Klik in de lijst op uw accountnaam en kies **Accountinstellingen wijzigen**.
18. U komt weer in het instellingenschermb, maar dan bij de instellingen van **Account** (kijk maar linksboven).

19. Kies eventueel een (andere) afbeelding voor uw account en sluit het instellingenscherm weer.
20. Keer terug naar het bureaublad door met de rechtermuisknop te klikken op een lege plaats op de taakbalk en dan te kiezen voor **Bureaublad weer-geven**.
21. Sluit alle toepassingen die nog geactiveerd zijn. Er moeten dus geen pictogrammen meer op de Taakbalk staan met een streep eronder.

2.4 Programma's starten en afsluiten

Natuurlijk heeft ieder programma zijn eigen mogelijkheden. Zo zijn er programma's om op internet te surfen, programma's om e-mail mee te ontvangen en verzenden, programma's om muziek af te spelen enzovoort. Voor iedere actie die met een computer of tablet gedaan kan worden is er wel een programma.

Gratis programma's bieden over het algemeen basisfuncties. Voor de meer geavanceerde programma's moet meestal betaald worden. Met de komst van internet zijn er ook andere manieren van "betalen" in beeld gekomen. Zo reserveren een aantal gratis programma's een deel van het scherm voor het weergeven van reclameboodschappen. Deze programma's worden betaald vanuit de reclameopbrengsten.

Voor alle programma's geldt dat ze vanuit Windows gestart worden. Terwijl u met het programma werkt, blijft Windows actief. U kunt terug naar de Windows-omgeving zonder het programma af te sluiten. Met Windows kunt u dus meerdere programma's gelijktijdig actief hebben en schakelen tussen de programma's.

2.4.1 Programma starten

Er zijn binnen Windows verschillende manieren om een programma te starten. Zoals in het vorige hoofdstuk al is aangegeven is het handig om de meest gebruikte programma's op de Taakbalk te plaatsen.

Vanaf de Taakbalk

Programma's die vastgemaakt zijn aan de Taakbalk (zoals de Verkenner) kunt u snel starten.

- Klik één keer op een pictogram.

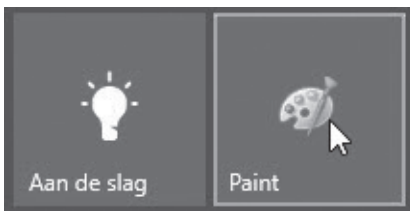
Figuur 2.17 Een programma op de Taakbalk start u met één klik

Na de installatie van Windows 10 staat in ieder geval het pictogram van de toepassing Verkenner op de Taakbalk (in het hoofdstuk Werken met bestanden gaan we uitgebreid in op de functies van de Verkenner). Hoe u pictogrammen op de Taakbalk zet is beschreven in paragraaf 2.2.4.

Vanuit Start

Een andere mogelijkheid om programma's te starten is vanuit het Start-menu.

- Open het Start-menu door op de **Start-knop** in de Taakbalk te klikken.
- Klik één keer op de tegel van een programma. Als u niet direct een tegel ziet, klik dan op **Lijst > Alle apps >**, zoek de tegel van het programma en klik erop.

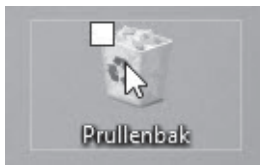
Figuur 2.18 Ook in Start is één klik voldoende om een programma te starten

Het scherm Start kunt u naar eigen inzicht indelen (zie paragraaf 2.3). Na de installatie van Windows vindt u in dit scherm in ieder geval de toepassing Store.

Vanaf het Bureaublad

Op het werkbladedeel van de desktop kunt u ook pictogrammen van programma's plaatsen. Deze programma's start u iets anders:

- Dubbelklik op een programmapictogram.

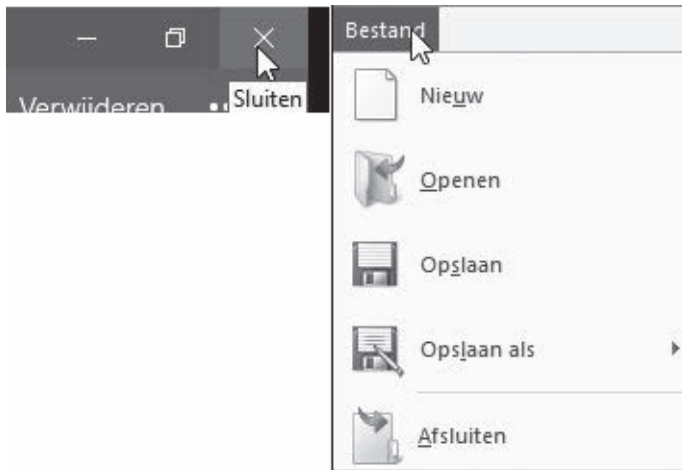

Figuur 2.19 Op een programmapictogram op het Bureaublad moet u dubbelklikken

Wen uzelf aan om op de afbeelding te klikken en niet op de tekst! Na de installatie staat in ieder geval het pictogram Prullenbak op het bureaublad.

2.4.2 Programma's afsluiten

Het afsluiten van een programma kan altijd met het kruisje rechtsboven. Bij een programma dat in een venster staat, vindt u bovendien vaak linksboven **Bestand**. Klikte u hierop en dan op **Afsluiten** (soms **Sluiten**) dan kunt u daarmee ook een programma afsluiten.

Figuur 2.20 Toepassing afsluiten met het kruisje rechtsboven of met Bestand

Oefening 5 Toepassingen starten en afsluiten

U hebt inmiddels al verschillende keren toepassingen gestart. Hier nog even de opties op een rijtje in een oefening.

1. Start de toepassing **Nieuws** door te klikken op de tegel in Start.
2. Op de Taakbalk ziet u een pictogram van deze toepassing met een streep eronder. De toepassing is actief.
3. Gebruik **Start > Alle apps** om de toepassing **Knipprogramma** (onderdeel van **Accessoires**) te starten.
4. Start vanaf het bureaublad de toepassing **Prullenbak**. Op dit pictogram moet u dubbelklikken!
5. Op de Taakbalk ziet u nu dat er onder Verkenner een streep is gekomen: de Prullenbak is (een bijzondere vorm van) de Verkenner.
6. Klik op de Taakbalk op de knop **Taakweergave**. U krijgt een overzicht van alle gestarte toepassingen.
7. Klik nog een knop **Taakweergave** om terug te keren of schakel over naar een andere toepassing in het overzicht door erop te klikken.
8. We bekijken enkele manieren om toepassingen af te sluiten. Schakel over naar een van de toepassingen.

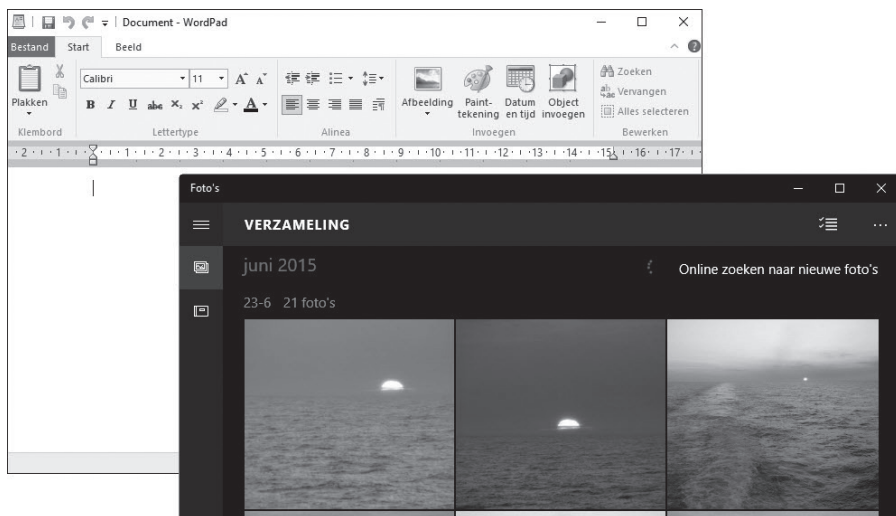
- a Manier 1: Sluit **Nieuws** toepassing af met het kruisje rechtsboven.
- b Manier 2: Sluit **Knipprogramma** af door met de rechtermuisknop te klikken op het pictogram van die toepassing op de Taakbalk > **Venster sluiten**.
- c Manier 3: Sluit Pullenbak of door dit te activeren en dan te kiezen voor **Bestand > Sluiten**.

2.5 Werken met vensters

Zodra u een programma start, wordt dit in een venster gezet (vandaar de naam voor het besturingssysteem: Windows). Kunnen omgaan met vensters is dan ook essentieel om goed met uw computer te kunnen werken.

In Windows 10 kennen we twee soorten vensters:

- App-vensters
Met Windows 8 zijn Apps geïntroduceerd. Apps zijn programma's die gebruik maken van de "Moderne Interface" (de Microsoft-benaming), die in de volksmond de tegeltjes-interface wordt genoemd.
- Programma-vensters
In de oudere versies van Windows (Windows 7 en eerder) had ieder programma zijn eigen venster (vandaar ook de naam Windows).

Figuur 2.21 Een programma-venster (Wordpad) en een App-venster (Foto's)

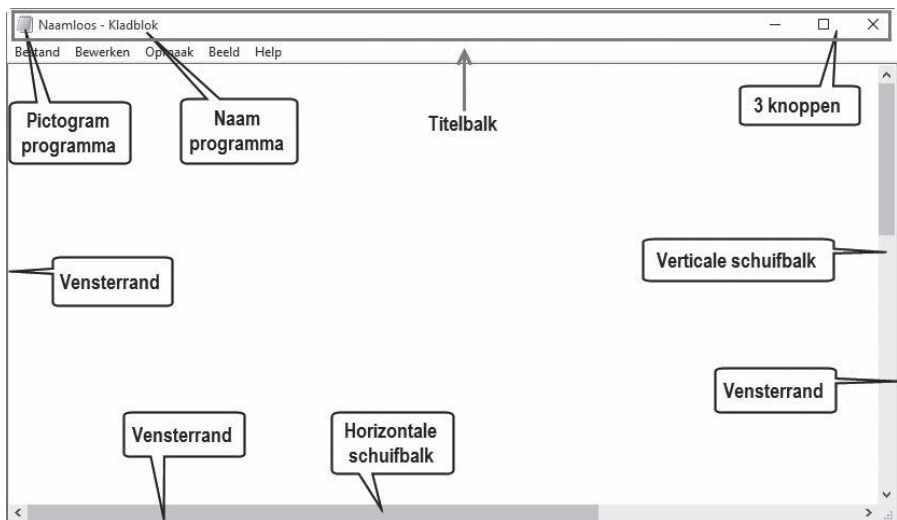
In deze versie van Windows hebben de app-vensters van de moderne interface ook een titelbalk gekregen, net als de klassieke programmavensters. In de titelbalk vinden we naast de naam van het programma (1) ook knoppen voor het sluiten (4), schermvullend maken (3) en minimaliseren (2) van het venster.

Figuur 2.22 Titelbalk van Wordpad en Foto's

2.5.1 Vensteronderdelen

Alle vensters hebben een titelbalk waarin de naam van het programma staat en rechts drie knoppen. Bij een programmavenster staat links nog een programma-pictogram. Een venster heeft altijd een rand. Als niet alles zichtbaar is in het venster, wordt er een schuifbalk getoond, eventueel horizontaal en verticaal. Binnen de randen zie je het programma zelf.

Figuur 2.23 De vaste onderdelen van een venster, getoond bij het programma Kladblok

Waarvoor dienen die verschillende vensteronderdelen?

<i>Vensteronderdeel</i>	<i>Waarom dient het?</i>
Titelbalk	Geeft aan welk programma erin draait. Door de muisaanwijzer erop te plaatsen en te slepen kun je een venster verplaatsen op het scherm.
Drie knoppen:	De middelste van de knoppen wisselt tussen Maximaliseren en Verkleinen .
	Minimaliseren. Verkleint het venster, zodat je het alleen nog op de Taakbalk ziet als actieve taak.
	Maximaliseren. Vergroot het venster zodat het beeldvullend wordt.
	Verkleinen. Brengt het venster terug naar het vorige vensterformaat als het gemaximaliseerd is.
	Sluit het venster. Daarmee wordt het programma gestopt.
 Knipprogram	Toont het logo van het programma links in de titelbalk, naast de naam van het programma (hier als voorbeeld het knipprogramma). Door erop te klikken krijg je een menu om het venster te verplaatsen, de afmetingen te wijzigen of te sluiten. Dit komt niet voor bij toepassingen.
Schuifbalken	Alleen als niet alles zichtbaar is in een venster, verschijnt er een schuifbalk. Met de > en < aan de uiteinden kunt u niet-zichtbare gedeeltes binnen het venster zichtbaar maken. In plaats van de verticale schuifbalk te gebruiken, is draaien met het scrollwiel van de muis ook mogelijk.
	Rondom het venster kan de rand gebruikt worden om de afmetingen van het venster te wijzigen. Plaats de muisaanwijzer op de rand en de muisvorm zal een dubbele pijl worden. Door te slepen kunt u nu de vensterafmetingen wijzigen.
Vensterrand	

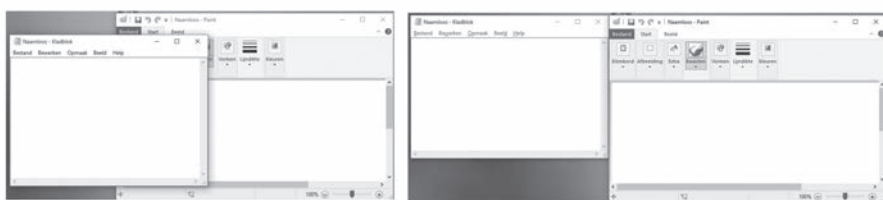
Tabel 2.2 Functies van de vaste vensteronderdelen

2.5.2 Venster verplaatsen

Als een venster niet het hele beeldscherm vult, kunt u een venster verplaatsen.

- Plaats de muisaanwijzer in de titelbalk van een venster.
- Druk de linkermuisknop in en houd die ingedrukt terwijl u de muis verplaatst. Het venster verplaatst mee.
- Laat de muisknop los als het venster op de juiste plaats staat.

Door een venster te verplaatsen kunt u bijvoorbeeld zorgen dat vensters naast elkaar worden gezet in plaats van dat ze over elkaar heen liggen.

Figuur 2.24 Links ligt het venster Kladblok bovenop een ander venster. Rechts is het verplaatst en zijn beide vensters helemaal zichtbaar

2.5.3 Vensterafmetingen wijzigen

Door vensters groter of kleiner te maken kunt u het werkblad zelf indelen.

- Is een venster gemaximaliseerd, dus schermvullend? Dan zult u eerst op de knop **Verkleinen** moeten klikken.
- Plaats de muisaanwijzer op de rand van het venster. De muis wordt een dubbele pijl.
- Druk de linkermuisknop in en houd die ingedrukt terwijl u de muis verplaatst. Het venster wordt groter of kleiner.

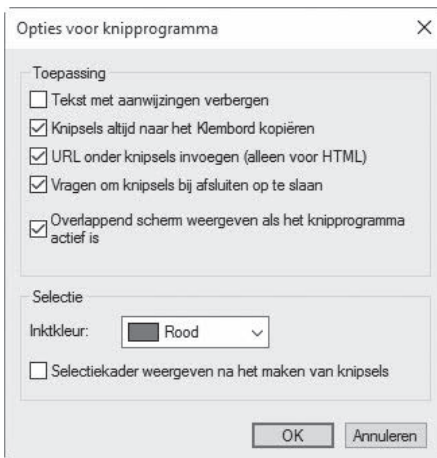
Muisvorm	Venster wordt aangepast
	Alleen in de breedte: plaats de muisaanwijzer op de linker- of rechterrand.
	Alleen in de hoogte: plaats de muisaanwijzer op de boven- of onderrand.
	Zowel in de hoogte als in de breedte: plaats de muisaanwijzer op een hoekpunt.

Tabel 2.3 Overzicht muisvormen bij afmetingen wijzigen

2.5.4 Dialoogvensters

U ziet ze steeds minder in de nieuwere versies van een programma, maar ze zijn er nog wel: dialoogvensters. Ze worden meestal gebruikt voor aanvullende instellingen. Vaak hebben ze een knop **OK** en een knop **Annuleren** en soms een knop **Toepassen**.

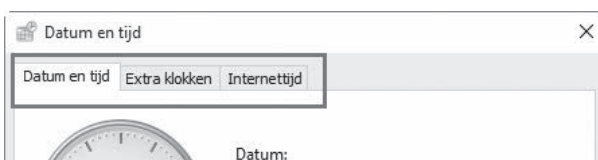
- Met **OK** neemt u de instellingen die u heeft gemaakt in gebruik en wordt het dialoogvenster gesloten.
- Met **Annuleren** wordt het dialoogvenster gesloten zonder dat de instellingen gewijzigd worden.
- Soms is er ook een knop **Toepassen**. Die neemt de instellingen in gebruik, maar laat het dialoogvenster open, zodat u nog meer instellingen kunt maken of wijzigen.

Figuur 2.25 Voorbeeld van een dialoogvenster

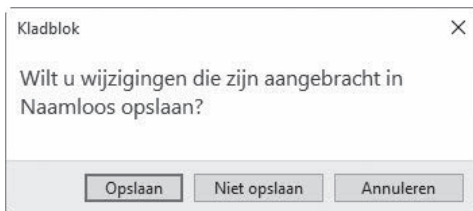
In de dialoogvensters kunnen verschillende onderdelen voorkomen.

- **Tabbladen.** Wanneer er veel instelmogelijkheden zijn, zien we vaak dat die verdeeld zijn over verschillende tabbladen. Klik met de linkermuisknop op een tabblad om de inhoud ervan te zien.

Figuur 2.26 Tabbladen in een dialoogvenster

- **Opdrachtknoppen.** In de naam van de knop staat voor welke opdracht de knop bedoeld is. Vaak wordt een dialoogvenster ermee gesloten.

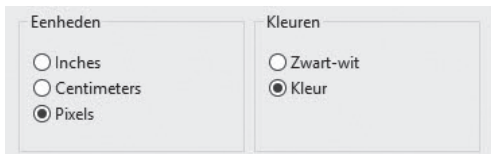
Figuur 2.27 Opslaan, Niet opslaan en Annuleren zijn voorbeelden van opdrachtknoppen

- **Selectievakjes.** Hiermee schakelt u een instelling in of uit door erin te klikken met de linkermuisknop. Soms is een selectievakje grijs of heeft het een zwart blokje. Dat betekent dat u niet kunt aflezen wat de instelling op dit moment is, omdat voor een deel van de selectie het vakje is ingeschakeld en voor een ander deel van de selectie niet.

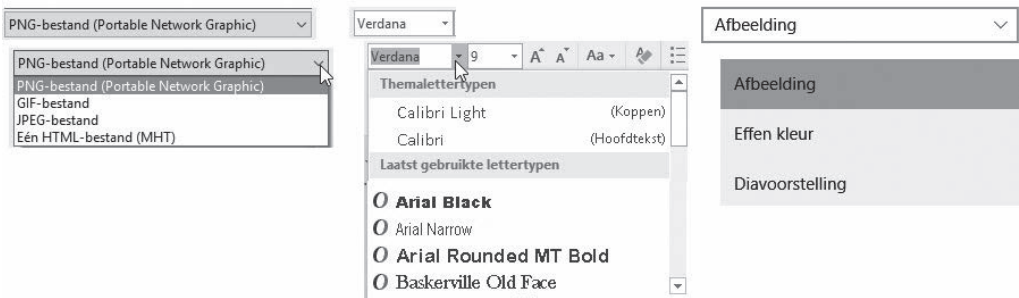
Figuur 2.28 Drie verschillende vormen waarin selectievakjes kunnen voorkomen.

- **Optierondjes.** Optierondjes staan in een groep en één van de opties kan gekozen worden. Ze sluiten elkaar dus uit! Klik op een rondje met de linkermuisknop.

Figuur 2.29 Optierondjes staan in een groep en sluiten elkaar uit

- **Keuzelijsten.** Er kan een keuze gemaakt worden uit een lijst met mogelijkheden. Keuzelijsten zijn er in verschillende varianten, maar ze werken allemaal hetzelfde. Klik met de linkermuisknop op de driehoek om de lijst te openen en klik dan op de gewenste optie.

Figuur 2.30 Voorbeelden van keuzelijsten

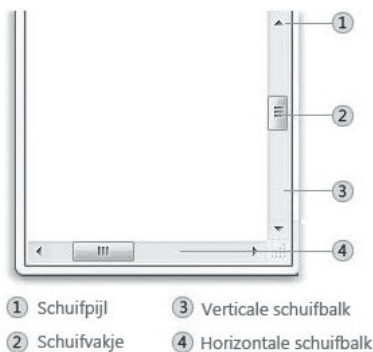
- **Kringvelden.** Wanneer een waarde opgegeven moet worden, kunt u met de linkermuisknop klikken op de driehoekjes voor een hogere of lagere waarde. U kunt ook in het getal klikken en zelf een waarde invullen.

Figuur 2.31 Voorbeeld van een kringveld

- **Schuifbalken.** Wanneer niet alles zichtbaar is, verschijnen vanzelf schuifbalken. Bij het venster heeft u dat al gezien, maar dit kan ook in dialogvensters voorkomen, bijvoorbeeld bij keuzelijsten.

Met de schuifpijl (1) kunt u steeds een klein stukje naar boven of beneden schuiven. Door met het schuifvakje (2) te slepen kunt u grotere afstanden afleggen.

Figuur 2.32 Werken met schuifbalken

- **Schuifregelaar.** Door de linkermuisknop op de regelaar te plaatsen en te slepen kunt u de instellingen wijzigen.

Figuur 2.33 Voorbeeld van een schuifregelaar

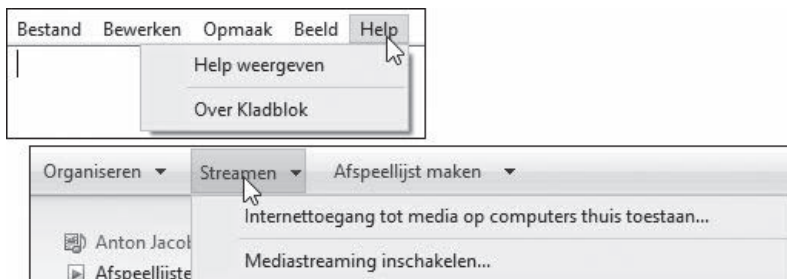
Hier nog enkele tips voor mensen die vaker toetsen willen gebruiken.

- Als er in een dialoogvenster opdrachtknoppen, zijn kunt u de toets **Enter** gebruiken om de standaardknop te kiezen. De standaardknop is de knop met de wat dikkere rand.
- In plaats van **Annuleren** kunt u ook op **Esc** drukken.
- Binnen een dialoogvenster met tabbladen kunt u ook met **Ctrl+PgUp** en **Ctrl+PgDn** naar de andere tabbladen gaan.
- Onderdelen met een onderstreepte letter kunnen ook geselecteerd worden door op **Alt+onderstreepte letter** te drukken.

2.5.5 Programmaonderdelen in een venster

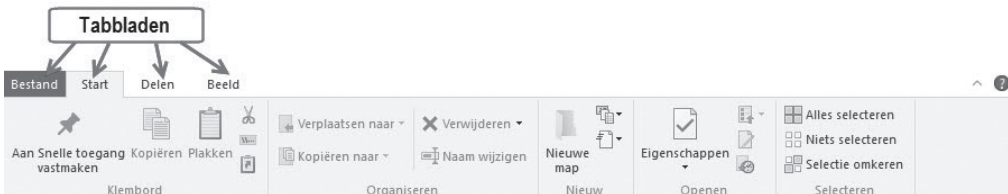
Binnen een venster draait het programma. De onderdelen die u hierin tegenkomt zijn per programma anders. Toch zijn er wel enkele onderdelen die regelmatig terugkomen.

- **Menubalk.** Bedoeld om opdrachten te geven in een programma. Het uiterlijk kan verschillen per programma. Klik op een woord met de linkermuisknop en er wordt een menu met opdrachten geopend. Klik met de linkermuisknop op een opdracht om die te kiezen.

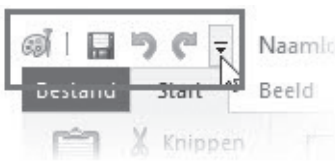
Figuur 2.34 Verschillende Windows-menu's

- **Lint** Bedoeld om opdrachten te geven. Is in feite de nieuwe versie van de menubalk. In het lint staan vaak tabbladen. Door met de linkermuisknop te klikken op een tabblad verschijnen andere knoppen. Klik met de linkermuisknop op een knop om die opdracht uit te voeren.

Figuur 2.35 Het lint met in dit geval vier tabbladen waarover de knoppen verdeeld zijn

- **Werkbalk Snelle Toegang.** Staat vaak naast de knop van het systeempictogram in het lint. De knoppen die hierop staan zijn altijd in beeld, dus snel toegankelijk. U kunt zelf knoppen aan deze werkbalk toevoegen met de speciale knop aan het einde van deze werkbalk.

Figuur 2.36 Werkbalk Snelle toegang. De muis wijst op de knop om de balk aan te kunnen passen

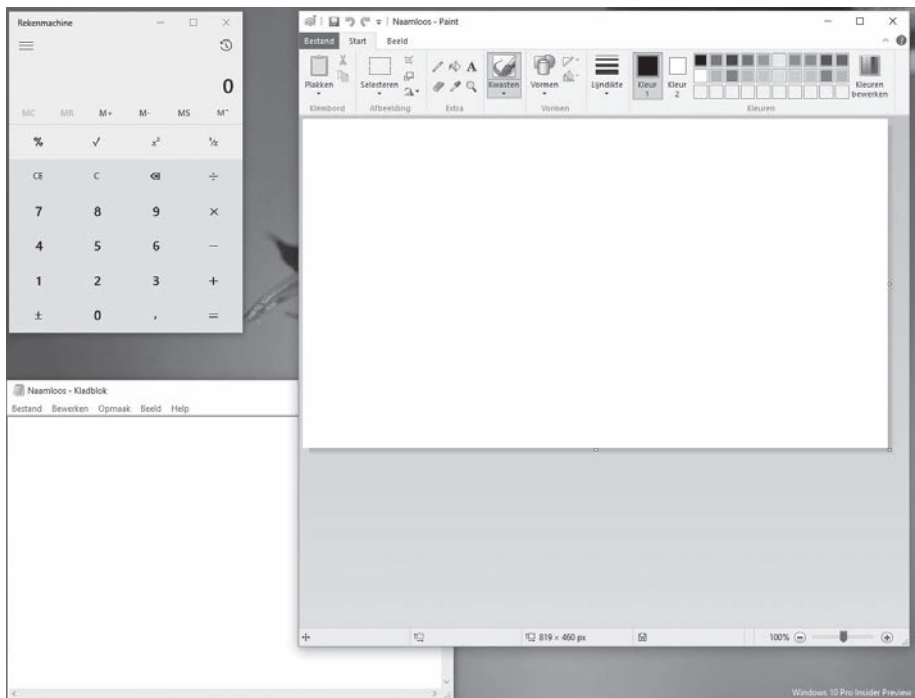
- **Knoppen.** Op de tabbladen in het lint of op speciale werkbalken staan opdrachtknoppen, kortweg knoppen. Wijst u op een knop, dan ziet u over het algemeen de naam van de knop en een korte beschrijving van de functie. Klik met de linkermuisknop op een knop om de opdracht uit te voeren. Soms hebben knoppen een extra menu, herkenbaar aan de driehoek erbij.

Figuur 2.37 Knoppen in het lint

Oefening 6 Werken met vensters

1. Start de toepassing **Kladblok**.
2. Vult het programma het hele scherm?
Zo nee, ga dan verder met de volgende stap.
Zo ja, dan moet u eerst het volgende doen om verder te kunnen gaan met deze oefening. Naast het vakje met het kruisje vindt u de knop **Verkleinen** om het gemaximaliseerde venster terug te brengen naar het vorige formaat.
3. Zet de muisaanwijzer op de onderrand van het venster. De muisvorm wordt een dubbele pijl. Sleep met de muisaanwijzer naar de binnenkant van het venster. Het venster wordt nu kleiner.
4. Zet de muisaanwijzer op een hoekpunt van het venster en wacht op de dubbele pijl. Sleep naar buiten het venster: de hoogte en de breedte wijzigen.
5. Plaats de muisaanwijzer op de titelbalk van het programma. Sleep het programma over het scherm. Het venster wordt verplaatst.
6. Gebruik de middelste van de drie knoppen in de titelbalk: **Maximaliseren**. Het venster vult het hele beeldscherm. Behalve het programmavenster is alleen de Taakbalk is nog zichtbaar.
7. Klik op wat nu de middelste knop is: **Verkleinen**. Het venster heeft de vorige afmetingen terug.
8. Start ook de toepassingen **Paint** en **Rekenmachine**.
9. Maak de vensters groter en kleiner en verplaats ze, zodat het scherm eruitziet als in figuur 2.38.

Figuur 2.38 Vensters verplaatst en op het Bureaublad gerangschikt

10. Klik met de rechtermuisknop op een lege plaats op de Taakbalk.
11. Kies **Venster naast elkaar weergeven**.
Windows rangschikt de vensters van de actieve programma's nu zodat ze allemaal zichtbaar zijn.
12. Start **Knipprogramma**.
13. Het venster van **Knipprogramma** is speciaal.
Het heeft vaste afmetingen. Probeer het maar eens te vergroten of te maximaliseren. Dat lukt niet.
14. Sluit Knipprogramma af.
15. Rangschik de vensters weer naast elkaar.
16. Minimaliseer het venster van het Kladblok met de juiste knop in de titelbalk.
17. Maximaliseer het programma Rekenmachine.
18. Maximaliseer Paint.
19. We maken een kleine tekening.
 - a. Klik in het lint op **Start** > driehoekje bij **Kwasten**. Kies de tweede kwast **Kalligrafiekwast1**.
 - b. Verplaats de muisaanwijzer naar het tekengebied en 'schrijf' door te slepen uw naam.
 - c. Klik op de knop **Gum** in het lint en sleep over een deel van uw naam om dit weg te gummen.
 - d. Klik op het tabblad **Beeld** in het lint.
 - e. Klik hier op het selectievakje **Linialen**. Als er al een vinkje in het vakje **Linialen** staat, laat deze dan staan. Rondom de tekening komen linialen.
 - f. Klik op de knop **Uitzoomen**. De tekening wordt verkleind weergegeven.
 - g. Klik op de knop **Volledig scherm**. U ziet het lint en de Taakbalk niet meer. Klik in de tekening om dit weer ongedaan te maken.
 - h. Klik op de knop **100%**.
 - i. Klik weer op de tab **Start**.
 - j. Klik in het lint op een van de kleuren.
 - k. Klik weer op **Kalligrafeerkwast1** en teken wat. Dit is nu in een andere kleur getekend.
 - l. In de **Werkbalk Snelle toegang** (helemaal links in de titelbalk) staat een knop **Ongedaan maken**. Klik op deze knop. De laatste actie is teruggedraaid!
20. Klik op de tab **Bestand** en wijs op de knop **Opslaan als**.
Er verschijnen verschillende indelingen waarin een tekening opgeslagen kan worden.
 - a. Klik op **JPEG-afbeelding**. Het dialoogvenster **Opslaan als** verschijnt.
 - b. Bovenaan het scherm staat als locatie de map **Afbeeldingen**.
Het programma wil op die locatie de tekening opslaan.
Onderaan achter **Bestandsnaam** staat de voorgestelde naam

- geselecteerd: **Naamloos** en eronder staat dat u gekozen heeft voor de indeling JPEG. Wijzig de voorgestelde naam in **Eerste tekening**.
- c. Klik op de knop **Opslaan**.
Het bestand zal hiermee opgeslagen worden in de map **Afbeeldingen** onder de naam **Eerste tekening**.
 - d. Het dialoogvenster wordt gesloten en in de titelbalk ziet u de naam die u aan het bestand heeft gegeven.
21. Wijzig nog iets aan de tekening naar eigen inzicht.
 22. Sluit het venster van **Paint**.
 23. Omdat u de laatste wijziging nog niet heeft opgeslagen, verschijnt er weer een dialoogvenster.
Kies voor **Opslaan**, zodat de laatste wijzigingen ook opgeslagen worden.
Hierna sluit het programma zich af.
 24. Sluit ook de andere geopende toepassingen.

2.6 Takenlijst en meer bureaubladen

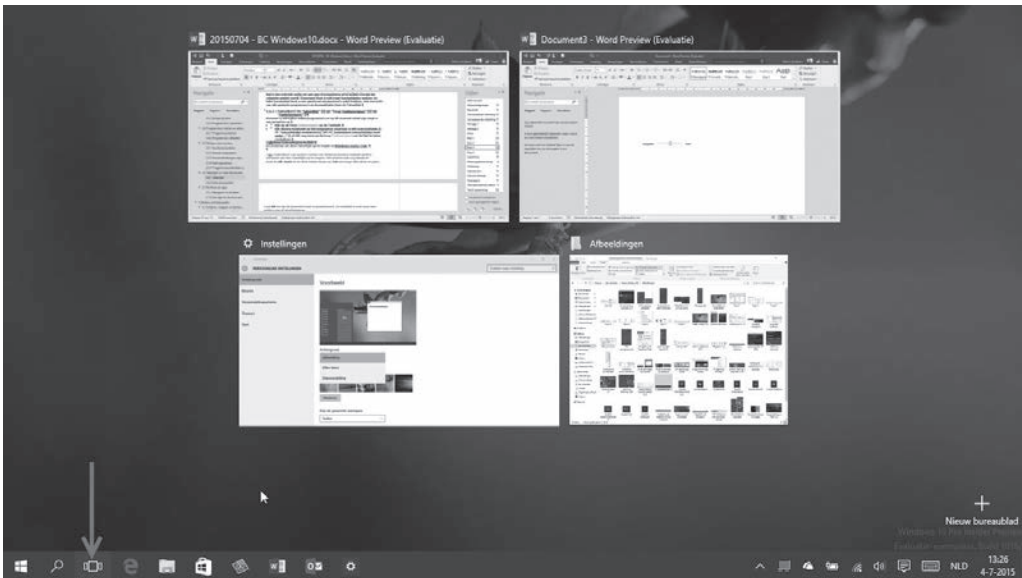
Met Windows bent u in staat om meerdere programma's gelijktijdig uit te voeren. Het is dan ook niet nodig om een app of programma af te sluiten voordat de volgende gestart wordt. Daarnaast kunt u met meer bureaubladen werken. In ieder bureaublad kunt u een aparte set programma's actief hebben.

Het overzicht van alle gestarte programma's en bureaubladen heet de Takenlijst.

2.6.1 Takenlijst

Wanneer u wilt kijken welke programma's er op dit moment actief zijn roept u een takenlijst op.

- Klik op de knop **Taakweergave** op de Taakbalk.
- Klik daarna eventueel op het programma waarnaar u wilt overschakelen, of klik nog eens op de knop **Taakweergave** om de lijst te laten verdwijnen.

Figuur 2.39 Knop Taakweergave (pijl) en het Taakoverzicht

De sneltoets om deze Takenlijst op te roepen is **Windows-toets+Tab**.

Gebruikers van oudere versies van Windows kennen wellicht andere manieren om een Takenlijst op te roepen. Die werken ook nog steeds.

Druk de **Alt-toets** in en druk enkele keren op **Tab** om langs alle taken te gaan. Laat **Alt** los als de gewenste taak is geselecteerd. Zo schakelt u over naar een andere app of programma.

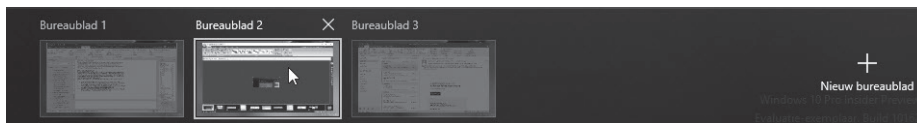
Ook de sneltoets om het taakbeheer op te roepen werkt nog steeds. Druk op **Ctrl+Alt+Delete** en kies dan voor **Taakbeheer**. Nu ziet u alle gestarte apps en programma's in de lijst. Nieuw is de knop **Minder details/Meer details** onderaan in dit venster. Dubbelklikt u op een taak in deze lijst, dan schakelt u over naar deze taak.

2.6.2 Extra bureaublad

Op het moment dat u de takenlijst oproept ziet u rechtsonder een optie om een extra bureaublad te maken: **Nieuw bureaublad**. Windows noemt dit een "virtueel bureaublad". Door gebruik te maken van meer bureaubladen kunt u

snel schakelen naar bepaalde combinaties van programma's (vensters) die naast elkaar liggen. U kunt (bijna) onbegrensd bureaubladen toevoegen.

Schakelen tussen de verschillende bureaubladen kan via de **Taakweergave**.

Figuur 2.40 Voorbeeld van taakoverzicht met drie bureaubladen. Rechts de knop om een extra bureaublad te maken

- Maak een extra bureaublad met **Taakweergave > Nieuw bureaublad**. Klik vervolgens onderaan op het toegevoegde bureaublad om ernaar over te schakelen. Start vervolgens hierin de gewenste programma's.
- Schakel tussen de verschillende bureaubladen met **Taakweergave > klik op een ander bureaublad**.
- Verwijder een aangemaakt extra bureaublad met **Taakweergave > wijs op het bureaublad > klik op het kruisje om te sluiten**.

Oefening 7 Overschakelen tussen actieve toepassingen

1. Roep het Start-menu op.
2. Start eerst de toepassing **Foto's**, dan **Weer** en als laatste **Kaarten**.
3. U oefent met verschillende manieren om over te schakelen tussen de geopende toepassingen.
 - a. Takenlijst: Gebruik de knop **Taakweergave** op de Taakbalk om een overzicht te krijgen van alle geopende toepassingen. Schakel hiermee over naar de **Foto's**.
 - b. Taakbalk: Klik op de knop van **Weer** op de Taakbalk om over te schakelen.
 - c. Sneltoets: druk op de **Windows-toets** en daarna op **Tab** (in het vervolg wordt dit aangeduid als **Windows-toets+Tab**). U ziet ook de takenlijst. Klik op een andere toepassing.
4. Wijs op de app **Weer** en klik erop met de rechtermuisknop. Er verschijnt een snelmenu. Kies hier voor **Sluiten**.
5. Sluit alle eventueel actieve apps, zodat alleen **Foto's** en **Kaarten** overblijven.
6. Roep zo nodig de Takenlijst weer op. De app **Weer** staat niet meer in de lijst.
7. Klik op de app **Foto's** om die taak te activeren.
8. Roep de Takenlijst weer op en klik onderaan op de taak **Start-scherm**. Weer een manier geleerd om dit scherm op te roepen!
9. Experimenteer eventueel met de toepassingen.

- a. Weer:
Kies een locatie als hierom wordt gevraagd.
Klik op het Hamburgermenu (knop linksboven) en kies **Historisch weer**.
Klik op de knop met het huisje links om terug te keren naar het start-scherf van deze toepassing.
Klik op de onderste knop **Instellingen** en wijzig de locatie en de te gebruiken temperatuureenheid.
 - b. Foto's: (er moeten wel foto's op uw systeem staan om hiermee te experimenteren).
Klik op de knop **Instellingen** (linksonder) en bekijk wat er ingesteld kan worden.
Klik op een foto om die te bekijken. Rechtsboven zie je knoppen om 'iets' met deze foto te doen. Bekijk de namen van die knoppen door de muisaanwijzer erop te plaatsen.
Je kunt met de knoppen < en > in het midden van de zijranden van je scherm bladeren naar andere foto's.
Keer terug naar het foto-overzicht met de pijl **Vorige** linksboven.
 - c. Klik rechtsboven op de knop Selecteren. Rechtsboven bij elke foto komt een selectievakje. Klik hierop bij enkele foto's. Rechtsonder zie je knoppen om acties uit te voeren met de geselecteerde foto's (bijvoorbeeld delen, verwijderen of (via de ...) kopiëren).
 - d. Kaarten:
Klik in het vak **Zoeken** en kies **Restaurants**. Klik op een van de nummers op de kaart om de gegevens van dat restaurant te bekijken. Gebruik de – op de kaart enkele keren om uit te zoomen.
Zoek links de knop **Routebeschrijving** en gebruik die om te kijken hoe u vanaf uw locatie daar kunt komen.
Klik op het pijltje naar links om het zoeken-vak samen te vouwen.
10. Roep het snelmenu op bij (een lege plaats op) de Taakbalk en kies **Vensters naast elkaar weergeven**.
 11. Kies hetzelfde snelmenu om dit weer ongedaan te maken.
 12. Sluit nu alle toepassingen een voor een af.

2.7 De Store en apps

Met de lancering van Windows 8 heeft Microsoft ook een Windows App-store ingericht. Dit concept is zeer succesvol gebleken op andere platformen. In de Store zijn apps verkrijgbaar die door Microsoft op kwaliteit getoetst zijn. Let wel, het gaat dan om technische aspecten, niet om de kwaliteit van de functionaliteit van de app.

Een app die niet meer doet dan iedere ochtend de melding 'Goedemorgen' op

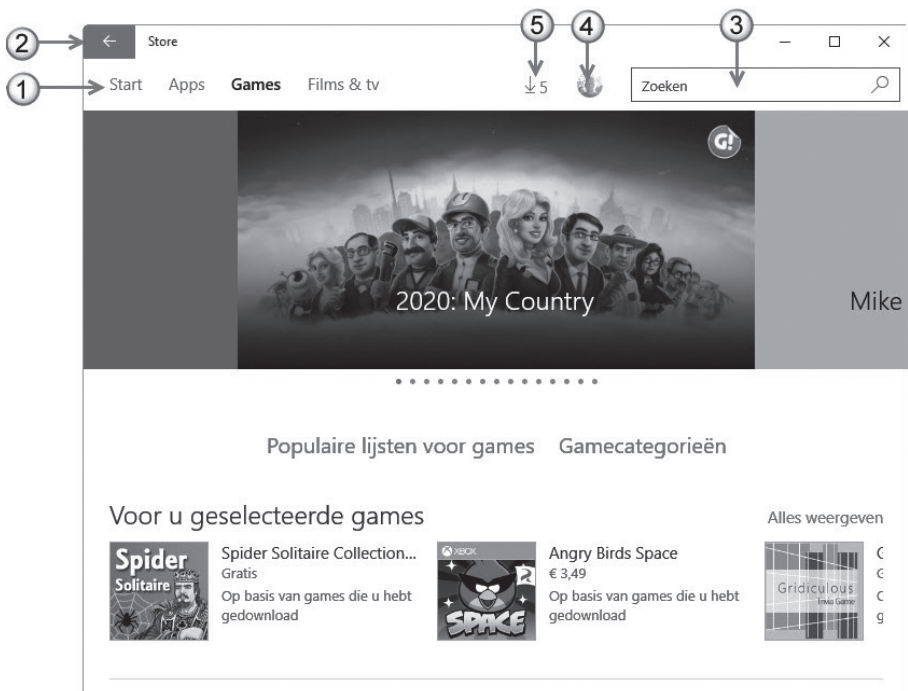
uw scherm zetten kan technisch perfect gebouwd zijn en vanuit de store te installeren zijn. Terwijl een andere app met zeer bruikbare functies vanwege amateuristisch programmeerwerk niet verkrijgbaar wordt. De App Store wordt continue gemoderniseerd. Hij kan er dus van de ene dag op de andere anders uit zien, maar de functie zal hetzelfde blijven: het aanbieden van apps die het werken met uw pc eenvoudiger maken of de functionaliteit uitbreiden.

Om toepassingen in de Store te kunnen aanschaffen (ook gratis toepassingen worden aangeschaft) is een Microsoft account nodig.

- Start **Store** via het scherm Start of de Taakbalk om in de ‘winkel’ te komen.

2.7.1 Navigeren in de Store

De Store wordt regelmatig aangepast, maar het principe blijft gelijk. Gebruik de schuifbalk of het scrollwiel om de niet-zichtbare delen op het scherm te zetten.

Figuur 2.41 De Store

- Er zijn rubrieken als **Apps**, **Games**, **Muziek** en **Films & tv** (1). Klik u op de naam van een rubriek, dan ziet u de aangeboden toepassingen, spellen, muziek, tv-series en films.

- Met **Start** keert u terug naar het beginscherm van de Store.
- Met de pijl linksboven (2) gaat u terug naar het vorige scherm dat u hebt opgeroepen.

Natuurlijk kunt u in de Store ook zoeken met het zoek-veld rechtsboven (3).

- Typ een zoekterm en druk op **Enter**.

Om te bekijken wat u heeft aangeschaft bekijkt u uw account of de knop ervoor.

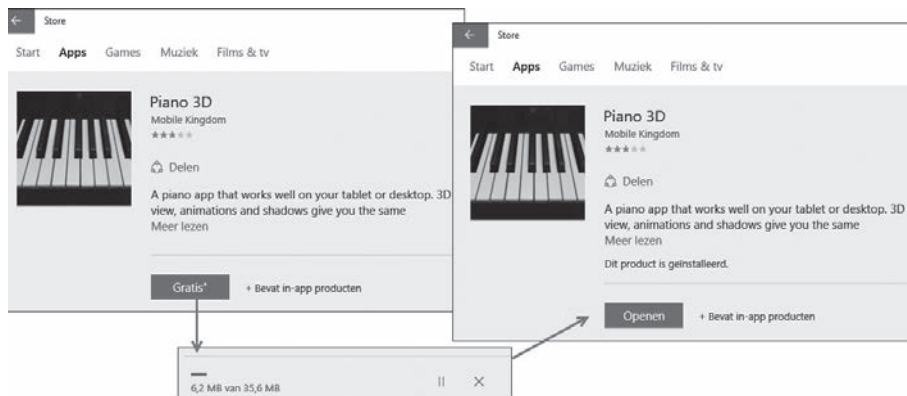
- Klik op de knop **Account-instellingen** (4) en maak een keuze.
- Gebruik de knop **Downloads en installatie** (5) om uw gedownloade apps te bekijken en te updaten.

2.7.2 Een app uit de store aanschaffen en installeren

De store bevat zowel gratis als betaalde apps. Aangezien u tijdens de installatie Windows aan uw Microsoft account gekoppeld heeft, zijn identiteit en betalingsgegevens bekend. Heeft u dit niet gedaan, dan is de Store wel toegankelijk voor u, maar u kunt niets aanschaffen. Probeert u toch iets aan te schaffen, wordt gevraagd een Microsoft account in te voeren. Een alternatief is via de instellingen alsnog een Microsoft account aan uw inlogaccount te koppelen.

Wilt u een app aanschaffen?

- Zoek de app in de Store en klik op de app. Gebruik eventueel de Zoek-functie om de app van uw keuze te vinden.
- U krijgt daarna een scherm met meer informatie over de app en een knop **Gratis versie** (bij gratis apps) of **€ ##,##** (bij betaalde apps wordt de prijs weergegeven). Soms is er van betaalde toepassingen een gratis probeerversie beschikbaar. Klik op de knop en de app wordt gedownload. Met de twee verticale streepjes kunt u het downloaden onderbreken en met het kruisje afbreken. Na enkele tijd (afhankelijk van de internetsnelheid en de omvang van de app) verschijnt er een berichtje dat de geselecteerde app is geïnstalleerd. Bekijk de app met de knop **Openen**.

Figuur 2.42 Een app 'kopen' en installeren

Bij een betaalde app moet u de aanschaf met uw wachtwoord bevestigen. Per ongeluk veel geld voor een app uitgeven is dus niet echt mogelijk.

Oefening 8 Werken met de app Store

Om daadwerkelijk iets te kunnen kopen (“gratis” is ook kopen) moet u een Microsoft account hebben.

1. Start de **Store**.
2. Bovenaan het scherm staan de rubrieken. Klik op een rubriek om daar te kijken naar apps.
3. Kies een (gratis) app: u ziet wat informatie over die app.
4. Download de app door te klikken op **Gratis** of **Installeren** of klik op de prijs (dit kan even duren).
Wellicht dat u het wachtwoord moet invullen.
De melding dat de app is geïnstalleerd verschijnt na enige tijd.
5. Schakel over naar **Start**. Hier ziet u nu in de (nieuwe) rubriek **Recentelijk toegevoegd** de app staan (dit kan overigens enige tijd duren). Start de app, bekijk het en sluit hem dan weer af.
6. Ga weer naar de **Store**.
7. Klik in het **Zoeken**-vak rechtsboven en typ een trefwoord (bijvoorbeeld **piano**). U hebt keuze uit een groot aantal gratis en betaalde apps. Installeer er een als u dat wilt.
8. Klik in de **Store** op het pijltje linksboven om een scherm terug te gaan. Doe dit eventueel enkele keren.
9. Ga naar de rubriek **Films & tv** en bekijk de apps bij de **Uitgelichte verzamelingen**.
10. Keer met **Start** linksboven terug naar het beginscherm.
11. Klik op uw account (links van het **Zoeken**-vak) en kies **Gekocht**.
Er wordt overgeschakeld naar een website waarin uw aankopen staan (u ziet

de gratis apps zijn ook aankopen).

Sluit de webbrowser.

12. Kies bij uw accountknop voor **Mijn bibliotheek**. Hier ziet u ook wat u hebt aangeschaft en wanneer dat was.
13. Ga naar Start en zoek de zojuist geïnstalleerde app.
14. Roep het snelmenu op bij die app en maak de installatie ongedaan.
15. Beëindig het winkelen in de Store.

BASISCURSUS WINDOWS 10

De nieuwe functies in Windows 10 maken het werken met Windows nog prettiger. Dit boek neemt u mee op ontdekkingsreis door Windows 10. U begint bij de basis en leert vervolgens alle belangrijke en nieuwe functies kennen. U zult soepeler en doeltreffender met uw computer omgaan en er meer uithalen dan ooit!

Windows 10 is het besturingssysteem van de toekomst, niet alleen voor laptops, desktops, tablets en smartphones, maar ook voor Hololens, Microsofts virtualrealitybril en in de nabije toekomst nog voor meer.

Het boek is opgezet als zelfstudieboek met oefeningen waardoor u het geleerde snel onder de knie hebt. Door de logische opzet is het ook als naslagwerk zeer waardevol. Handig voor als u even iets wilt opzoeken.

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Basisvaardigheden voor het werken met Windows 10
- Werken met bestanden, documenten, foto's, muziek en video
- Windows aanpassen aan uw persoonlijke voorkeuren
- Internetintegratie en systeembeveiliging
- Systeemonderhoud, software en hardware installeren

OVER DE AUTEUR

Anton Jacobsen heeft ruim 30 jaar ervaring met ICT-ondersteuning en pc-opleidingen. Hij is auteur van Basis cursus Windows 8.1 (2013), Handboek Windows 8.1 (2013), Basis cursus Windows 8 (2012), en medeauteur van Informatie en Communicatie (2000) en Novell Netware 286 Leerboek (1990)

ISBN 978 94 6245 130 8

NUR 991

9 789462 451308 >

www.academic-service.nl